

VPTZ Registratie 2016

Uitgevoerd in opdracht van
VPTZ Nederland

Rapport
Augustus 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Deel A INLEIDING	
Hoofdstuk 1 Opzet	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Vragenlijst	4
1.4 Methode	5
1.5 Deelname organisaties	5
1.6 Respons	7
1.7 Rapportage	8
Hoofdstuk 2 Samenvatting	9
2.1 Belangrijkste bevindingen	9
2.2 Vogelvlucht	10
2.3 Kengetallen	12
Deel B BEGELEIDING	
Hoofdstuk 3 Cliënten	13
3.1 Aantal ondersteunde cliënten	13
3.2 Ondersteuningsduur en bezettingsgraad	15
3.3 Aanmeldingen	17
3.4 Achtergrond van cliënten	22
3.5 Kwaliteitsmetingen	22
3.6 Telefonische bereikbaarheid	23
3.7 Klachtenregeling en privacyreglement	24
3.8 Nazorg na overlijden	24
Hoofdstuk 4 Uitvoerenden	25
4.1 Aantal vrijwilligers en verloop	25
4.2 Kenmerken van vrijwilligers	28
4.3 Inzet vrijwilligers	28
4.4 Coördinatoren en bestuursleden	32
4.5 Betaalde medewerkers	34
4.6 Scholing	35
Deel C FINANCIEN	
Hoofdstuk 5 Inkomsten	37
5.1 Totaal	37
5.2 VWS subsidie	39
5.3 Subsidies van lagere overheden	40
5.4 Inkomsten uit andere bronnen	41
5.5 Eigen bijdrage gasten en logees	42
Hoofdstuk 6 Uitgaven	43
6.1 Alle uitgaven	43
6.2 Kosten 2013 versus 2012	45
6.3 Tekort en overschot	46
6.4 Ontwikkeling inkomsten/uitgaven	48
Deel D BIJLAGEN	

VPTZ Nederland

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

Chantal Holtkamp (directeur)
Marielle Gouwenberg (kennis en informatie)

Tel: 033-7601070
info@vptz.nl
www.vptz.nl

DirectResearch

Herengracht 454
1017 CA Amsterdam

Jeroen Boukens (research executive)
Kelly de Heij (research manager)

Tel: 020-7707579
info@directresearch.nl
www.directresearch.nl

Aangesloten bij
MOA, ISO gecertificeerd

Voorwoord

Voor u ligt de VPTZ Registratierapportage 2016. De rapportage geeft een overzicht van het gezamenlijke werk van de leden van de vereniging VPTZ Nederland. Ten opzichte van 2015 zijn meer mensen ondersteund (+ 8%). Dit is gedaan met een gelijkblijvend aantal vrijwilligers, die gezamenlijk meer uren hebben besteed aan de ondersteuning van cliënten ten opzichte van 2015. De tabellen in de hoofdstukken 3 en 4 geven meer inzicht in deze cijfers. Als vereniging zijn we trots op wat er is gedaan en bereikt, passend bij de missie: **'Aan een ieder in zijn laatste levensfase en diens naasten, bieden opgeleide vrijwilligers – daar waar nodig en gewenst – tijd, aandacht en ondersteuning'**.

Wat opvalt is dat we de groei van het aantal cliënten terugzien in hospices, het aantal inzetten in de thuissituatie is stabiel gebleven. Het blijft van belang dat we het inschakelen van vrijwilligers onder de aandacht brengen. Het versterken van de lokale/regionale samenwerking met de beroepsmatige zorg en met andere vrijwilligersorganisaties, dat in 2017 is ingezet vanuit het project Vrijwillig Dichtbij, levert hier een bijdrage aan.

Deze jaarlijkse VPTZ Registratierapportage is uniek in de (internationale) wereld van palliatieve terminale zorg. Alleen Oostenrijk en Nederland maken op deze manier de inspanning van vrijwilligers zichtbaar. Het vormt de basis voor de beleidsontwikkeling, de verantwoording van de subsidie van het ministerie van VWS en de belangenbehartiging. Daarnaast heeft het als belangrijke input gediend bij de evaluatie van de subsidieregeling, die heeft geleid tot een wijziging van die regeling per 1 januari 2017. Dit maakt de registratierapportage tot een van de belangrijkste uitgaven van VPTZ Nederland.

Evenals vorig jaar hebben we nog de wens een verbetering te maken met de rapportage: een online registratiesysteem waar de gegevens makkelijk uit te halen zijn, zal de registratielast voor onze leden verminderen. Daarnaast zal het ons real time inzicht kunnen geven in de ontwikkelingen van ons werk, wordt de benchmark beter mogelijk en is er de mogelijkheid om koppelingen te maken met andere databases. In 2017 is in overleg met vertegenwoordigers van onze leden een keuze gemaakt en gestart met de implementatie van een dergelijk systeem. Er wordt gewerkt met een al bestaand pakket, zodat we dit kunnen doen met de zeer beperkte financiële middelen die hiervoor voorhanden zijn. In de loop van 2017 en begin 2018 zal dit verder uitgerold worden binnen de vereniging.

We bedanken de deelnemende organisaties voor de gegevens die zij aangeleverd hebben. Zij maken het mogelijk om als VPTZ Nederland inzicht en transparantie te geven aan een ieder die zich wil verdiepen in het bijzondere werkveld van de vrijwillige palliatieve terminale zorg. Met deze gegevens wil VPTZ Nederland bijdragen aan de verdere versterking van de positie en de belangen van onze leden.

C.C.M. Holtkamp
Directeur VPTZ Nederland

Augustus 2017

1. Opzet

1.1 Inleiding

Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) Nederland is de landelijke vereniging van organisaties die tijd, aandacht en ondersteuning bieden aan mensen in de laatste levensfase en hun naasten. Deze ondersteuning wordt geboden door opgeleide vrijwilligers. Op 31 december 2016 waren er 209 organisaties aangesloten bij VPTZ Nederland.

Ieder jaar verzamelt VPTZ Nederland de meest relevante gegevens van de aangesloten organisaties, met als doel het werk in kaart te brengen en de ontwikkelingen te volgen. Deze gegevens worden door onderzoeksbureau DirectResearch samengevat in een registratierapportage, die inzicht geeft in de aard, omvang, organisatie en financiering van de vrijwillige palliatieve terminale zorg.

In 1997 verscheen het eerste rapport en vanaf 2000 wordt de rapportage jaarlijks opgesteld.

De registratie is gebaseerd op gegevens van individuele lidorganisaties die vrijwilligers inzetten. Een aantal van de aangesloten organisaties (regio-organisaties, organisaties in oprichting of organisaties die eind 2016 zijn gestart) zijn niet meegenomen. In 2016 hebben 198 van de 209 VPTZ-organisaties de online vragenlijst ontvangen. In dit rapport wordt daarom uitgegaan van een totaal aantal van 198 VPTZ-lidorganisaties. Met een respons van 93% kan een representatief beeld van de activiteiten gegeven worden.

1.2 Doelstelling

- **Belang van vrijwilligers** De VPTZ-organisaties berusten voor de aangeboden hulp voor het grootste deel op de inzet van vrijwilligers. Deze rapportage is dan ook ten eerste bedoeld om het maatschappelijk belang van hun werk te benadrukken. De rapportage dient als pleitbezorger voor de positie van VPTZ binnen het veld van de palliatieve terminale zorg.
- **Verantwoording naar financiers** Daarnaast is dit rapport een verantwoording naar financiers die dit werk mogelijk maken met private en overheidsmiddelen.
- **Handvatten voor organisaties** Voor de leden van VPTZ Nederland biedt deze rapportage handvatten om de eigen organisatie te plaatsen in het veld van de vrijwillige palliatieve terminale zorg. Daarnaast kunnen zij dit rapport als aanknopingspunt gebruiken voor het verbeteren van de eigen organisatie en het inrichten van de administratie. Naast deze rapportage ontvangen organisaties een individuele terugkoppeling waarin hun gegevens worden afgezet tegen die van vergelijkbare organisaties.
- **Inzicht voor betrokkenen** Doordat er ieder jaar een registratierapportage verschijnt, worden er meerjarenvergelijkingen gemaakt. In het rapport worden trends en ontwikkelingen weergegeven, waarmee het brede veld van de palliatieve terminale zorg gediend wordt.
- **Input voor onderzoek** Verder biedt dit rapport een cijfermatige onderbouwing die gebruikt kan worden voor wetenschappelijk onderzoek.

1.3 Vragenlijst

Elk jaar wordt de vragenlijst geactualiseerd na feedback van leden. De aanpassingen in de vragenlijst voor 2016 zijn minimaal geweest. Bij het vaststellen van de vragenlijst wordt ook gekeken naar vragen die wel relevant zijn, maar niet elk jaar uitgevraagd hoeven te worden. Deze vragen hebben veelal betrekking op ontwikkelingen die niet snel veranderen. In de afgelopen jaren is gebleken dat het voor Palliatieve Units (PU's) moeilijk is om de geldstromen verbonden aan het vrijwilligersdeel en het beroepsmatige deel uit elkaar te halen. Daarom is besloten vragenlijst B (financiën) net als in 2015 achterwege te laten voor PU's.

1.4 Methode

Dit onderzoek betreft een survey, waarbij aan de hand van beschrijvende statistiek de activiteiten van VPTZ-organisaties in kaart worden gebracht. Organisaties kregen de vragenlijst online aangeboden. Met een unieke inlogcode konden zij op elk gewenst tijdstip inloggen vanaf 10 april tot en met 7 juni 2017. De vragenlijst bestond uit vier delen die onafhankelijk van elkaar konden worden ingevuld: deel A Uw organisatie, deel B Financiën, deel C Cliënten en inzetten en deel D Uitvoerenden. Organisaties werden daarnaast – op basis van type organisatie – automatisch ingedeeld bij het juiste type vragenlijst.

1.5 Deelname organisaties

Dit jaar kregen 198 VPTZ-organisaties de gelegenheid mee te doen aan het onderzoek. Net als voorgaande jaren worden er vijf typen organisaties onderscheiden. De organisaties kunnen volledig zelfstandig zijn of onderdeel van een (al dan niet beroepsmatige) zorg- of welzijnsorganisatie. Een overzicht daarvan is opgenomen in de bijlagen.

Tabel 1.1 Aantal organisaties dat de online vragenlijsten heeft ontvangen naar type organisatie

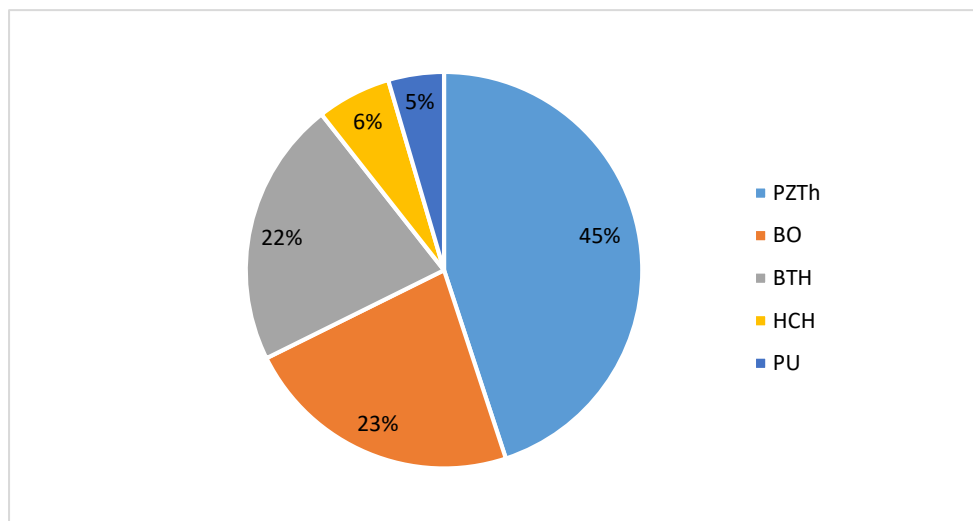
Type	Afkorting	Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Palliatieve zorg thuis	PZTh	Organisaties die vrijwilligers thuis inzetten	108	102	102	97	94	91	89
Beide-organisaties	BO	Organisaties die vrijwilligers thuis én in het hospice inzetten ¹	36	40	41	42	41	44	45
Bijna-thuis-huizen	BTH	Organisaties die vrijwilligers in het hospice inzetten	32	33	33	34	43	40	43
Highcare hospices	HCH	Organisaties die vrijwilligers inzetten in het hospice en in ieder geval verpleegkundigen op de loonlijst hebben staan	14	14	14	15	14	13	12
Palliatieve units	PU	Organisaties die vrijwilligers inzetten in een palliatieve unit als onderdeel van een grotere zorg- of welzijnsinstelling	8	7	6	7	7	9	9
Totaal			198	196	196	195	199	197	198

Optelsom activiteiten van de VPTZ-leden

De 198 organisaties zijn leden van VPTZ Nederland. Naast organisaties die thuis of in een hospice ondersteuning bieden, kennen we ook Beide-organisaties. Deze ondersteunen zowel thuis als in hospices. De meeste Beide-organisaties bestaan uit 1 PZTh en 1 BTH. Er zijn echter ook Beide-organisaties, die bestaan uit een PZTh-HCH-combinatie of uit meerdere PZTh's en/of meerdere BTH's en/of een HCH. Tellen we al deze onderdelen bij elkaar op, dan ontstaat een andere som. In dat geval gaat het om 136 organisaties die thuis inzetten en 114 hospices (88 BTH, 17 HCH en 9 PU). Voor deze rapportage gaan we uit van de 198 leden.

¹ Vier HCH's die ook ondersteuning thuis bieden zijn in deze rapportage als Beide-organisatie opgenomen

Figuur 1.1 Verdeling organisaties die de vragenlijsten hebben ontvangen naar type (2016)

Tabel 1.2 Bestaansduur organisaties 2008 - 2016

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		N = 150	N = 166	N = 188	N = 181	N=184	N=182	N=173	N=182	N=184
0 tot 5 jaar	#	35	31	39	36	24	20	26	15	15
	%	23%	19%	21%	20%	13%	11%	15%	8%	8%
6 tot 10 jaar	#	27	27	31	27	28	32	30	31	25
	%	18%	16%	17%	15%	15%	18%	17%	17%	14%
11 tot 20 jaar	#	64	74	83	77	82	70	62	65	65
	%	43%	45%	44%	43%	45%	38%	36%	36%	35%
ouder dan 20 jaar	#	24	34	35	41	50	60	55	71	79
	%	16%	20%	19%	23%	27%	33%	32%	39%	43%

Continuïteit Het aantal organisaties ouder dan 20 jaar stijgt, wat aangeeft dat de branche stabiel is. De daling in 2014 werd veroorzaakt door een lagere respons in die categorie.

1.6 Respons

Van de 198 organisaties die de online vragenlijst ontvingen, hebben 184 organisaties een of meerdere onderdelen ingevuld. De respons voor dit jaar ligt daarmee op 93%, wat iets hoger is dan vorig jaar (92%). Van de deelnemende organisaties heeft 83% alle onderdelen ingevuld. Deze respons is meer dan voldoende voor het geven van een representatief beeld.

Figuur 1.2 Respons 2006 – 2016

Tabel 1.3 Respons 2016 per onderdeel naar type organisatie

Onderdeel	Type	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 89	N = 45	N = 43	N = 12	N = 9	N = 198
Deel A Relatiebeheer	#	82	44	41	10	5	183
	%	92%	98%	98%	83%	56%	92%
Deel B Financiën	#	76	39	37	9		163
	%	85%	87%	86%	75%		82%
Deel C Cliënten	#	83	44	41	10	5	184
	%	93%	98%	98%	83%	56%	93%
Deel D Uitvoerenden	#	81	43	40	10	5	180
	%	91%	96%	93%	83%	56%	91%
Minimaal 1 onderdeel	#	84	44	41	10	5	184
	%	94%	98%	95%	83%	56%	93%
Alle onderdelen	#	74	38	37	9	5	163
	%	83%	84%	86%	75%	56%	83%

1.7 Rapportage

De uitkomsten van de verschillende typen organisaties worden in het rapport apart weergegeven. De gegevens van PZTh's met of zonder betaalde coördinatie zijn daar waar zinvol gesplitst. De gegevens van BO's worden, waar mogelijk en nodig, gesplitst in organisaties met 1-2 bedden en organisaties met meer dan 2 bedden. Het splitsen van de gegevens van BO's voor het thuisgedeelte en hospicegedeelte was ook dit jaar niet mogelijk, omdat slechts 20% van deze organisaties de gegevens gesplitst heeft aangeleverd.

De gegevens van 2016 worden daar waar het mogelijk en zinvol is, vergeleken met voorgaande jaren. Soms is het hiervoor nodig om de gegevens van voorgaande jaren te extrapoleren naar dit jaar. Hierbij is rekening gehouden met de verhouding tussen typen organisaties (gewogen extrapolatie).

De uitkomsten van dit onderzoek worden ook individueel aan de deelnemende VPTZ-organisaties teruggekoppeld, waarbij zij hun uitkomsten met die van andere organisaties kunnen vergelijken. Interessante vergelijkingspunten daarbij zijn onder andere de gemiddelde kosten per cliënt, het aantal vrijwilligers per (betaalde) coördinator en de huisvestingskosten.

2. Samenvatting

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen en resultaten van het onderzoek weergegeven. Vervolgens worden de belangrijkste getallen per onderwerp en type organisatie vermeld.

2.1 Belangrijkste bevindingen

Gedegen overzicht Dit rapport geeft met 93% respons op het onderzoek een in hoge mate betrouwbaar overzicht van wat er in 2016 bij de VPTZ-organisaties is gebeurd. Slechts 13 organisaties hebben geen van de onderdelen ingevuld. Betrokkenen en externen (zoals het ministerie van VWS, fondsen en samenwerkingspartners) krijgen met dit rapport goed inzicht in de door de vrijwilligers verrichte arbeid, de omringende activiteiten en financiën.

Veel werk verzet De 198 bij VPTZ Nederland aangesloten organisaties hebben in 1.416.501 uur, 12.130 cliënten ondersteund. Hiervoor waren 10.989 VPTZ-vrijwilligers beschikbaar. Cliënten worden zowel thuis als in het hospice gemiddeld ruim drie weken ondersteund.

Stijging aantal cliënten Het aantal cliënten is met 8% gestegen ten opzichte van vorig jaar. Het aantal vrijwilligers is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2015. Er is nog behoefte aan circa 286 extra vrijwilligers.

Meeste cliënten in hospice Ook dit jaar werden meer cliënten ondersteund in hospices dan in de thuissituatie. In 2009 werd landelijk gezien nog ongeveer 55% van de cliënten ondersteund in de thuissituatie en 45% in hospices. Sinds 2010 is deze verhouding gekanteld. In 2016 loopt dit weer iets verder uit elkaar: 57% van de cliënten ontving ondersteuning in het hospice, 40% thuis en 3% elders (beroepsmatige zorginstellingen).

Deskundigheidsbevordering Vrijwel alle organisaties laten vrijwilligers en coördinatoren een (introductie) training volgen. In 2016 werden meer dan 20.000 deelnemers getraind. Dit betreft trainingen van het landelijke scholingsaanbod van de VPTZ academie, trainingen gevolgd bij andere instituten en (thema)bijeenkomsten georganiseerd door de organisaties zelf.

Financiële situatie VPTZ-organisaties De gemiddelde inkomsten zijn nagenoeg gelijk aan die van 2015. De verdeling over de diverse inkomstenbronnen is daarbij ook gelijk gebleven. Bijna 60% van de inkomsten wordt verkregen uit overheidssubsidies. Daarnaast wordt een groot deel van de inkomsten gegenereerd uit andere bronnen, zoals vriendenstichtingen, particulieren en bedrijfsleven. De gemiddelde kosten stegen in 2016 met 4%. De grootste uitgavenpost voor de organisaties is het salaris van de coördinatoren.

Organisaties met een tekort 36% van de organisaties geeft aan een financieel tekort te hebben. Deze financiële situatie zal door VPTZ Nederland besproken worden met het ministerie van VWS, zorgverzekeraars en andere belangrijke stakeholders.

2.2 Vogelvlucht

Op de volgende pagina's worden de belangrijkste uitkomsten voor "de gemiddelde VPTZ-organisatie" in vogelvlucht weergegeven. Vervolgens worden in een overzichtstabel de meeste belangrijke kengetallen per type organisatie vermeld.

VPTZ-organisaties in 2016	
198	Aangeschreven organisaties
93%	Responderende organisaties
89%	Zet vrijwilligers in de avond in
52%	Zet vrijwilligers in de nacht in
84%	Hanteert een klachtenregeling voor cliënten/nabestaanden
80%	Hanteert een klachtenregeling voor vrijwilligers
80%	Heeft een privacy reglement
93%	Heeft een scholingsplan voor vrijwilligers
62%	Heeft een scholingsplan voor coördinatoren
19%	Heeft een scholingsplan voor bestuursleden
55%	Biedt nazorg aan nabestaanden rondom het overlijden
78%	Meet tevredenheid cliënten
90%	Meet tevredenheid nabestaanden

Uitvoerenden in 2016	
10.989	Vrijwilligers ²
20%	Geeft aan een tekort aan vrijwilligers te hebben
286	Vrijwilligers tekort
4%	Vrijwilligers niet ingezet
51%	Nieuwe vrijwilligers die zichzelf aangemeld hebben
45%	Nieuwe vrijwilligers door actieve werving
1.416.501	Uur ondersteuning door vrijwilligers geleverd
142	Aantal uren inzet per jaar per vrijwilliger
555	Vrijwilligerscoördinatoren ³
37	Uren coördinatie gemiddeld per week per organisatie
32	Uren betaalde coördinatie gemiddeld per week per organisatie
16%	Organisaties met onbetaalde coördinatie
1.150	Actieve bestuursleden incl. vriendenstichting ⁴
6	Bestuursleden gemiddeld per organisatie incl. Vriendenstichting

2 Geëxtrapoleerd cijfer

3 Geëxtrapoleerd cijfer

4 Geëxtrapoleerd cijfer

Clënten in 2016

12.130	Clënten ondersteund ⁵
14.212	Clënten aangemeld ⁶
2.688	Aangemelde cliënten niet ondersteund ⁷
606	Clënten aangemeld in 2015 en nog ondersteund in 2016 ⁸
38%	Van de niet ondersteunde cliënten voor inzet overleden
101	Clënten jonger dan 40 jaar, waarvan 7 kinderen
74%	Binnen 3 dagen ondersteund
72%	Bedbezettingsgraad gemiddeld hospices totaal
24	Dagen ondersteuning per cliënt (gemiddeld van alle organisaties)
128	Uur vrijwilligerszorg per cliënt

Verklaarde inkomsten VPTZ-organisaties in 2016

60%	VWS-subsidie
3%	Wmo-subsidie
23%	Overige bronnen
15%	Eigen bijdrage gasten per dag
0,1%	Eigen bijdrage logees per dag
€ 31	Gemiddelde eigen bijdrage cliënten in hospices per dag
€ 16	Gemiddelde eigen bijdrage logees in hospices per dag

Verklaarde uitgaven VPTZ-organisaties in 2016

43%	Salaris coördinatoren (algemene en vrijwilligerscoördinatoren)
3%	Overige salariskosten
21%	Huisvesting (vast en variabel)
8%	Organisatie
6%	Activiteiten
4%	Verzorging
3%	Afschrijving gebouwen/verbouwingen
3%	Afschrijving inventaris
2%	Incidentele uitgaven
5%	Overig
36%	Heeft een tekort (incl. giften, donaties & bijdragen Stichting Vrienden)

5 Geëxtrapoleerd cijfer, is inclusief 150 cliënten die zijn aangemeld in 2014 en in 2015 nog werden ondersteund

6 Geëxtrapoleerd cijfer

7 Geëxtrapoleerd cijfer

8 Geëxtrapoleerd cijfer

2.3 Kengetallen

Kengetallen (gemiddelden)	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Vrijwilligers	27	86	70	105	51	56
Coördinatoren	2,4	3,6	3,1	2,1	1,2	2,8
<i>Betaalde coördinator uren</i>	83%*	90%	84%	99%	97%	84%
Cliënten	45	85	53	93	109	60
Aantal bedden		4,6	4,2	7,7	8,4	5
<i>Bezettingsgraad (%)</i>		68%	71%	84%	88%	72%
Inkomsten	€ 43.466	€ 227.395	€ 194.369	€ 225.408		€ 132.851
Uitgaven	€ 43.291	€ 224.965	€ 180.358	€ 298.994		€ 132.056
Organisaties met een tekort						
<i>Incl. giften, donaties & bijdrage Stichting Vrienden</i>	39%	28%	42%	22%		36%
<i>Excl. giften, donaties & bijdrage Stichting Vrienden</i>	55%	64%	75%	67%		62%
Uren zorg per cliënt	43	150	235	169	65	128
Uitgaven per cliënt	€ 962	€ 2.647	€ 3.403	€ 3.215	-- **	€ 2.201
Aantal beschikbare vrijwilligers per cliënt	0,6	1,0	1,3	1,1	0,5	0,9

*) De PZTh's met onbetaalde coördinatie zijn hier buiten beschouwing gelaten

**) Bij PU's zijn de financiële gegevens niet uitgevraagd, daardoor kunnen de uitgaven per cliënt niet berekend worden.

3 Cliënten

In dit onderdeel wordt eerst de algemene informatie over de ondersteuning van cliënten beschreven, zoals het aantal ondersteunde cliënten, waar ze zijn ondersteund en hoe lang de ondersteuning duurde. Vervolgens wordt beschreven door wie ze zijn aangemeld, de verblijfplaats op het moment van aanmelding, de tijd tussen aanmelding en start ondersteuning en de achtergrond van cliënten (leeftijd, geslacht, doodsoorzaak). Tot slot wordt weergegeven of en hoe de tevredenheid wordt gemeten en of er voor de nabestaanden aan nazorg wordt gedaan.

3.1 Aantal ondersteunde cliënten

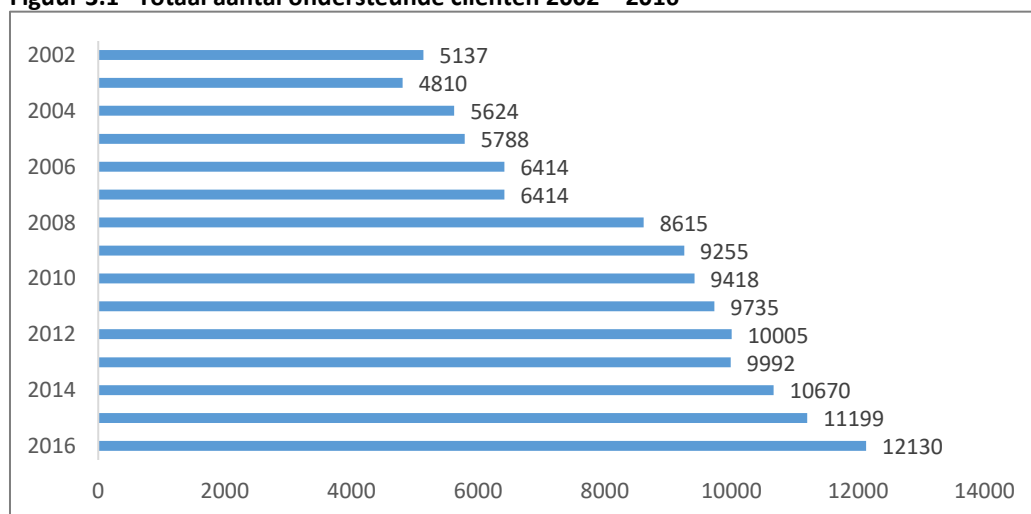
Meeste ondersteuning in hospice In 2016 zijn door de organisaties die de vragenlijsten hebben ingevuld 11.053 cliënten door vrijwilligers ondersteund. Evenals in voorgaande jaren werden de meeste cliënten ondersteund in een hospice (57%). We zien dat de kanteling in de verhouding die sinds 2010 is ingezet (in 2009 werd nog 55% van de cliënten in de thuissituatie ondersteund) ieder jaar iets verder doorzet. Overigens vindt er geen daling plaats van het absolute aantal cliënten thuis, maar de groei van het aantal cliënten zien we terug in hospices. Op basis van deze cijfers is hier niet direct een verklaring voor te geven. VPTZ Nederland zal deze ontwikkeling wel volgen. Uit de onderstaande tabel blijkt dat vrijwilligers van PZTh's ook bij hospices en elders (beroepsmatige zorginstellingen) worden ingezet.

Tabel 3.1 Aantal ondersteunde cliënten 2016 naar type organisatie en plaats van ondersteuning

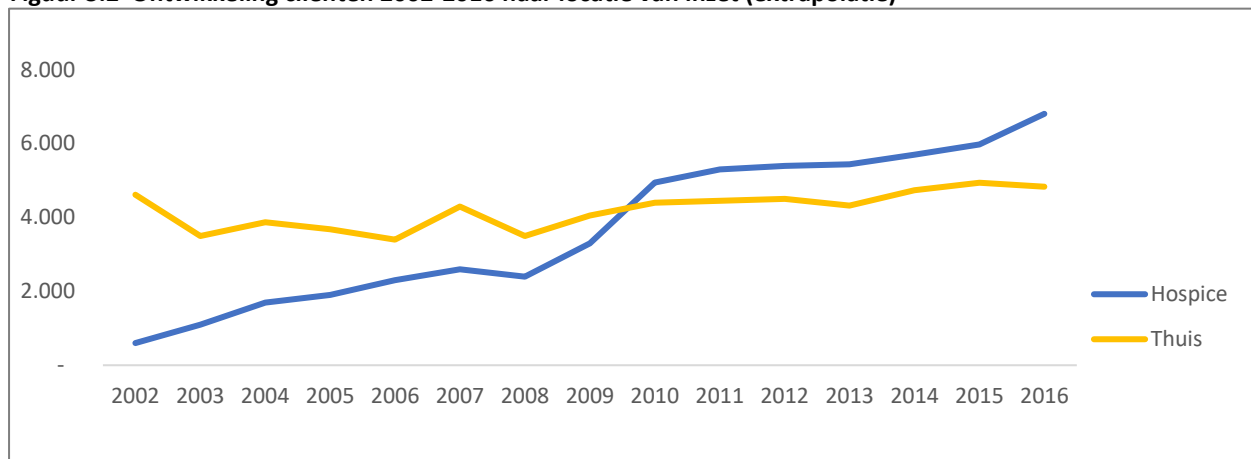
Plaats van ondersteuning		PZTh N = 83	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 183
Thuis	#	3092	1379				4471
Hospice	#	360	2300	2162	926	543	6291
Elders	#	248	43				291
Totaal	#	3700	3722	2162	926	543	11053
Extrapolatie	#	3967	3807	2267	1111	977	12130
Gemiddeld per organisatie		45	85	53	93	109	60

Stijging aantal cliënten Bij indexatie (extrapoleren) van het aantal ondersteunde cliënten bij alle organisaties, komen we op 12.130 cliënten. Ten opzichte van vorig jaar is dit een stijging van 931 cliënten, wat neerkomt op 8%. De grotere fluctuaties bij HCH en PU worden mogelijk veroorzaakt door het beperkte aantal deelnemende organisaties.

Figuur 3.1 Totaal aantal ondersteunde cliënten 2002 – 2016

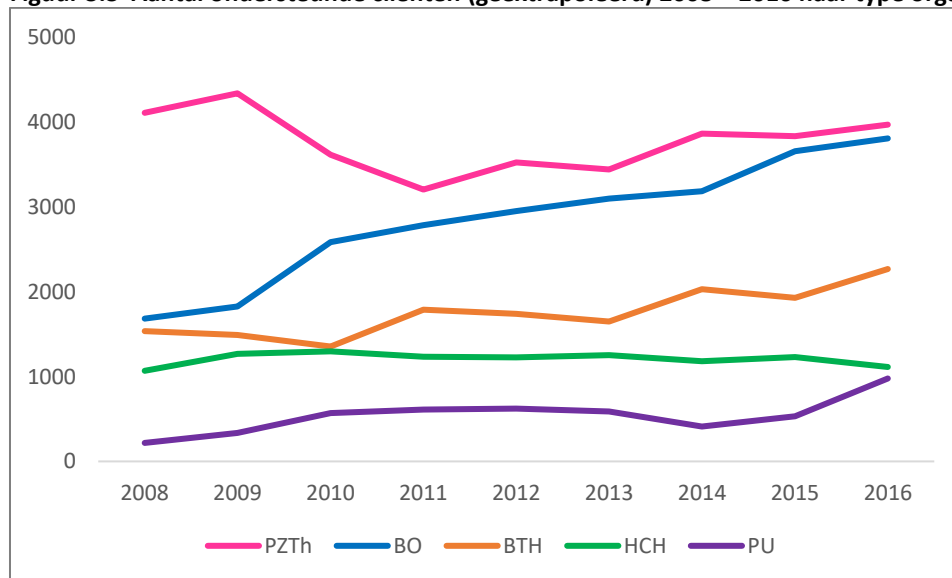
Figuur 3.2 Ontwikkeling cliënten 2002-2016 naar locatie van inzet (extrapolatie)

Tabel 3.2 Ondersteunde cliënten 2011-2016 naar type organisatie (extrapolatie)

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
2011	#	3204	2783	1790	1234	612	9735
2012	#	3522	2950	1739	1226	623	10005
2013	#	3477	3024	1648	1254	589	9992
2014	#	3864	3185	2030	1180	411	10670
2015	#	3834	3741	1882	1142	599	11199
2016	#	3967 (33%)	3807 (31%)	2267 (19%)	1111 (9%)	977 (8%)	12130 (100%)
verschil 2015 - 2016	%	3%	2%	20%	-3%	63%	8%

Figuur 3.3 Aantal ondersteunde cliënten (geëxtrapoleerd) 2008 – 2016 naar type organisatie

3.2 Ondersteuningsduur en bezettingsgraad

Bijna driekwart van de cliënten wordt korter dan een maand ondersteund Gemiddeld genomen werden cliënten thuis gedurende een periode van 25 dagen ondersteund door vrijwilligers en in de verschillende hospices ontving men gemiddeld 23 dagen ondersteuning. Dit is gelijk aan 2015.

Tabel 3.3 Gemiddelde ondersteuningsduur per cliënt in dagen naar type organisatie in 2016

	Type	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Ondersteuningsduur		N=81	N = 43	N = 41	N = 10	N = 3	N = 178
Ondersteuningsduur in dagen	gem	26	21	22	25	26	24

Tabel 3.4 Gemiddelde ondersteuningsduur per cliënt in dagen naar type organisatie en plaats van ondersteuning in 2016

	Type	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Plaats van ondersteuning		N=81	N = 43	N = 41	N = 10	N = 3	N = 178
Thuis	gem	28	19				25
Hospice	gem	21	23	22	25	26	23
Elders	gem	21	5				16

Tabel 3.5 Duur ondersteuning naar type organisatie (in %) in 2016

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal	Cumulatief
		N = 83	N = 44	N = 41	N = 10	N = 5	N = 183	
1 dag	%	14%	6%	4%	3%	0%	8%	8%
2 dagen tot 1 week	%	27%	31%	28%	24%	8%	27%	35%
1 tot 2 weken	%	16%	16%	18%	17%	4%	16%	51%
2 tot 3 weken	%	7%	12%	12%	12%	3%	10%	61%
3 weken tot 1 maand	%	8%	8%	16%	22%	3%	10%	71%
1 tot 3 maanden	%	10%	14%	14%	17%	22%	13%	85%
3 tot 6 maanden	%	5%	3%	3%	4%	1%	4%	88%
Meer dan 6 maanden	%	4%	1%	0%	1%	0%	2%	90%
Onbekend	%	9%	9%	6%	0%	58%	10%	100%

Aantal bedden In totaal waren er in 2016 bij de organisaties die deze vraag hebben ingevuld 495 bedden beschikbaar voor palliatieve terminale zorg. Wanneer we dit cijfer extrapoleren naar alle deelnemende organisaties, komen we op 562 bedden, wat iets hoger is dan het aantal in 2015 (534 bedden).

Tabel 3.6 Aantal bedden naar type organisatie in 2016

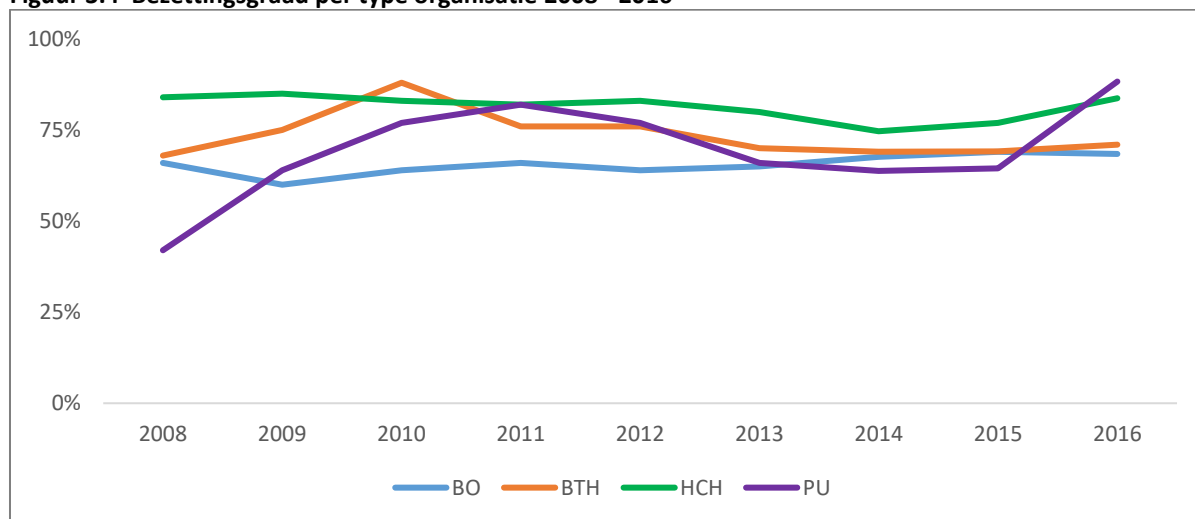
		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 83	N = 44	N = 41	N = 10	N = 5	N = 183
Bedden	#		202	174	77	42	495
Extrapolatie bedden			211	182	92	76	562
	gem		4,6	4,2	7,7	8,4	5,0

Bezettingsgraad iets gestegen De bezettingsgraad (aantal cliënten x ondersteuningsduur) / (aantal bedden x 365) van de bedden in hospices (deel van het jaar dat van een bed gebruik wordt gemaakt) is ten opzichte van vorig jaar iets gestegen. Het feit dat voor slechts drie PU's de bezettingsgraad berekend kon worden, kan van invloed zijn op de aanzienlijke stijging in die categorie.

Tabel 3.7 Bezettingsgraad naar type organisatie 2011 - 2016

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
2011	%		66%	76%	82%	82%	73%
2012	%		64%	76%	83%	77%	73%
2013	%		65%	70%	80%	66%	69%
2014	%		68%	69%	75%	64%	69%
2015	%		69%	69%	77%	65%	70%
2016	%		68%	71%	84%	88%	72%

Figuur 3.4 Bezettingsgraad per type organisatie 2008 - 2016

3.3 Aanmeldingen

Binnen enkele dagen ondersteuning 74% van de cliënten heeft binnen drie dagen ondersteuning van een vrijwilliger ontvangen of is opgenomen in een hospice. Net zoals voorgaande jaren zijn PZTh's het snelst met hun inzet; in 56% van de gevallen was het mogelijk om binnen 24 uur een vrijwilliger in te zetten en in minstens 82% van de gevallen was er binnen drie dagen ondersteuning.

Tabel 3.8 Tijd tussen aanmelding en ondersteuning naar type organisatie in 2016

		PZTh N = 83	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 183	Cumulatief
< 24 uur	%	56%	30%	25%	20%	58%	38%	38%
1-2 dagen	%	20%	33%	36%	20%	11%	27%	65%
2-3 dagen	%	6%	9%	9%	15%	4%	9%	74%
4-7 dagen	%	7%	8%	13%	17%	10%	9%	83%
> 7 dagen	%	2%	4%	7%	6%	17%	5%	88%
onbekend	%	8%	16%	9%	22%	0%	12%	100%

Kwart van de aangemelde cliënten niet ondersteund In 2016 hebben 14.212⁹ cliënten zich aangemeld bij de verschillende organisaties. Van deze groep heeft 19% (2.688¹⁰) uiteindelijk geen ondersteuning ontvangen. De belangrijkste reden is dat de cliënt voor de eerste inzet reeds is overleden (38%). In 13% van de gevallen zoekt de cliënt zelf een andere plek.

Cliënten aangemeld in 2015 nog ondersteund in 2016 Van het aantal aangemelde cliënten in 2016 zijn er uiteindelijk 11.524¹¹ ondersteund. Het totaal aantal ondersteunde cliënten in 2016 was 12.130¹². Dit betekent dat 606¹³ cliënten in 2015 al waren aangemeld en in 2016 nog werden ondersteund.

Tabel 3.9 Aantal niet ondersteunde cliënten naar type organisatie in 2016

		PZTh N = 83	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 183
Niet geholpen	#	576	1035	504	357	4	2476
Extrapolatie	#	618	1059	529	476	7	2688

Tabel 3.10 Reden niet ondersteunde cliënten per type organisatie (%) in 2016

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Cliënten waren overleden	54%	35%	32%	30%	100%	38%
Cliënten moesten naar het ziekenhuis	4%	2%	1%	2%	0%	2%
Cliënten besloten zelf af te zien van ondersteuning door de organisatie	17%	11%	12%	12%	0%	13%
Vanwege capaciteitsprobleem door tekort aan vrijwilligers	8%	5%	0%	0%	0%	4%
Vanwege capaciteitsprobleem door tekort aan bedden	0%	29%	36%	23%	0%	23%
Anders	15%	9%	13%	9%	0%	11%
Onbekend	2%	9%	6%	25%	0%	9%

⁹ Geëxtrapoleerd cijfer

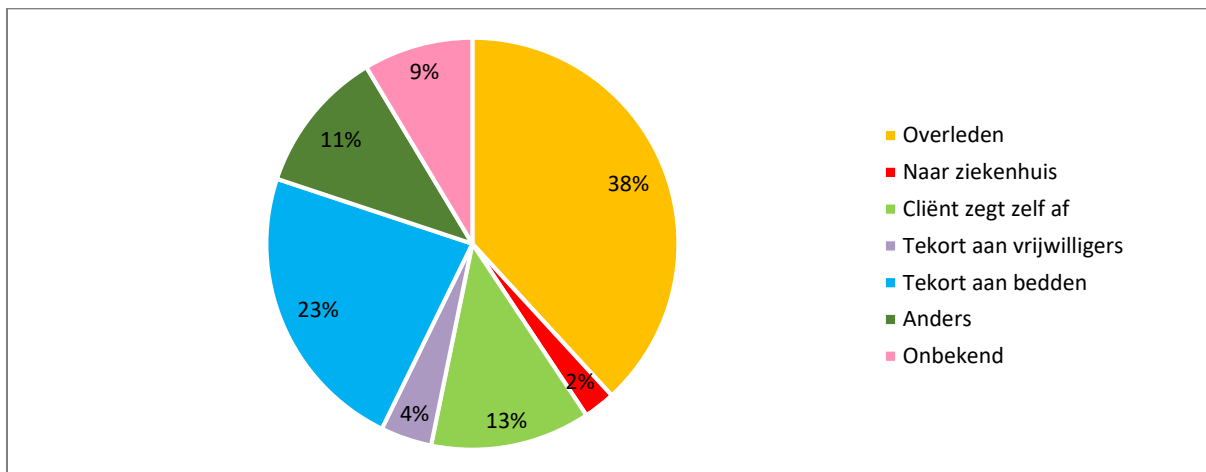
¹⁰ Geëxtrapoleerd cijfer

¹¹ Geëxtrapoleerd cijfer

¹² Geëxtrapoleerd cijfer

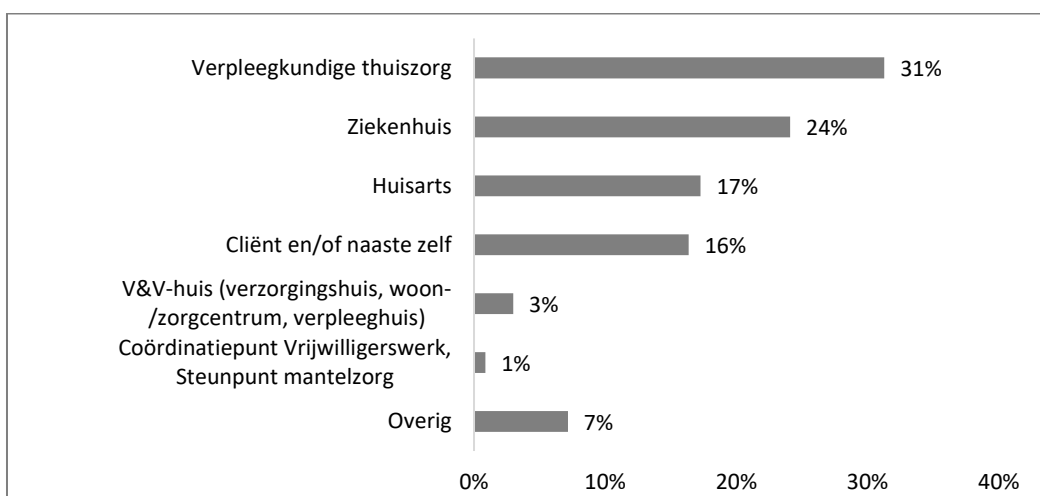
¹³ Geëxtrapoleerd cijfer

Figuur 3.5 Reden niet ondersteund na aanmelding in 2016

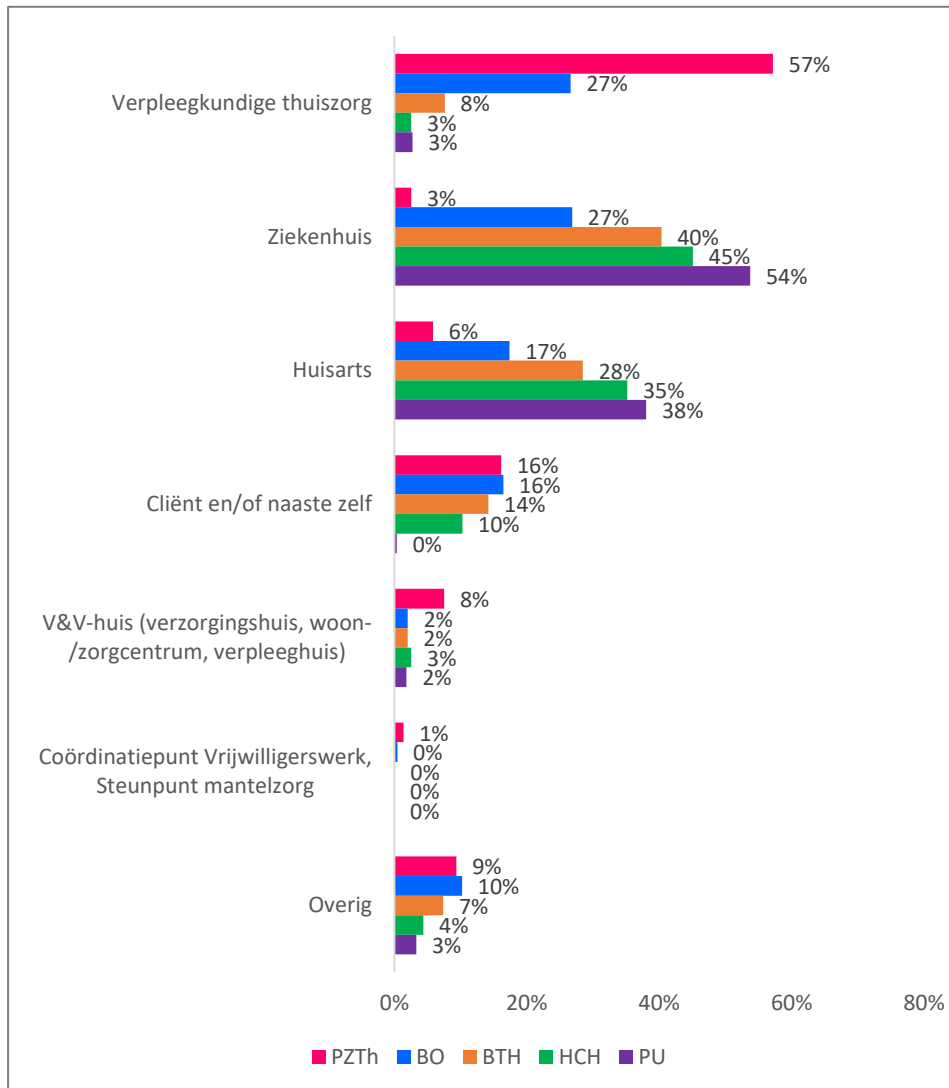

Thuiszorg en ziekenhuis melden vaak aan Ook in 2016 werden de meeste cliënten aangemeld door de beroepsmatige thuiszorg of het ziekenhuis. Meer dan de helft (57%) van de mensen die thuis ondersteuning ontvangen wordt door de beroepsmatige thuiszorg aangemeld. Dit percentage ligt veel lager voor cliënten in een HCH, BTH of PU, daar wordt slechts 5% van de cliënten aangemeld door de thuiszorg. In ruim 42% van de gevallen komen cliënten via een ziekenhuis in het hospice, rond de 31% wordt verwezen door de huisarts. Kijken we naar de verdeling van verwijzers vanaf 2010 dan zien we hier geen grote verschuivingen.

Figuur 3.6 Verdeling verwijzers (in % cliënten) – alle typen organisatie in 2016

Figuur 3.6.1 Verdeling verwijzers (in % cliënten) – per type organisatie in 2016

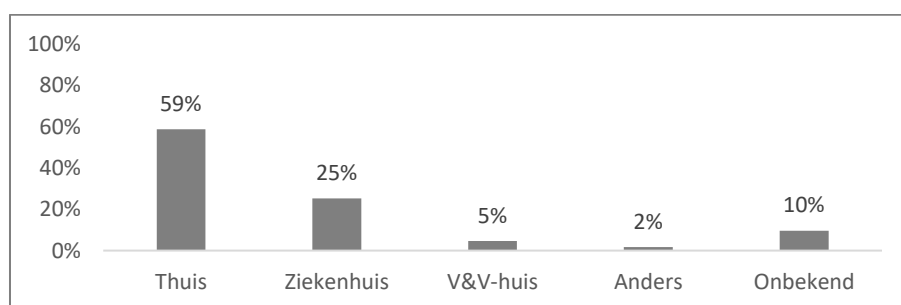

Tabel 3.11 Verwijzingen naar type organisaties (in aantal cliënten en %) in 2016

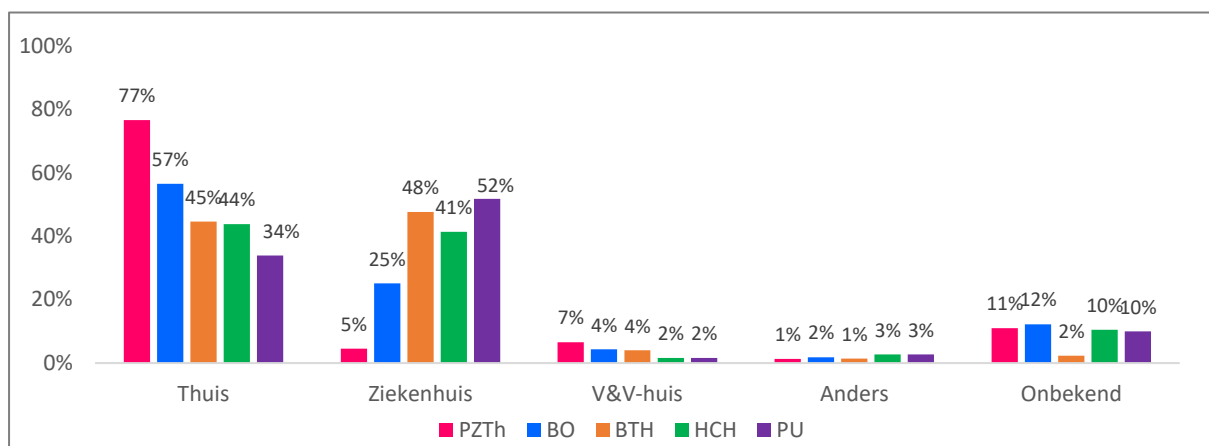
Type		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Aanmelding via		N = 81	N = 43	N = 39	N = 8	N = 5	N = 176
Verpleegkundige thuiszorg	#	2361	1220	199	32	15	3827
	%	57%	27%	8%	3%	3%	29%
Ziekenhuis	#	105	1230	1057	567	294	3253
	%	3%	27%	40%	45%	54%	25%
Huisarts	#	241	797	746	442	208	2434
	%	6%	17%	28%	35%	38%	19%
Cliënt en/of naaste zelf	#	666	754	372	129	2	1923
	%	16%	16%	14%	10%	0%	15%
V&V-huis (verzorgingshuis, woon-/zorgcentrum, verpleeghuis)	#	311	93	52	32	10	498
	%	8%	2%	2%	3%	2%	4%
Coördinatiepunt Vrijwilligerswerk, Steunpunt mantelzorg	#	57	21	1	0	0	79
	%	1%	0%	0%	0%	0%	1%
Overig	#	387	468	193	55	18	1121
	%	9%	10%	7%	4%	3%	9%
Totaal	#	4128	4583	2620	1257	547	13135
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Voornamelijk vanuit thussituatie 59% van alle cliënten verbleef voor het moment van ondersteuning thuis (of bij familie of vrienden). 25% bevond zich in het ziekenhuis en 5% verbleef in een V&V-huis of ergens anders. Dit is gelijk aan 2015.

Figuur 3.7 Plaats van verblijf cliënt voorafgaand aan inzet thuis of in hospice (in %) – Totaal in 2016

Figuur 3.7.1 Plaats van verblijf cliënt voorafgaand aan inzet thuis of in hospice (in %) – per type organisatie in 2016

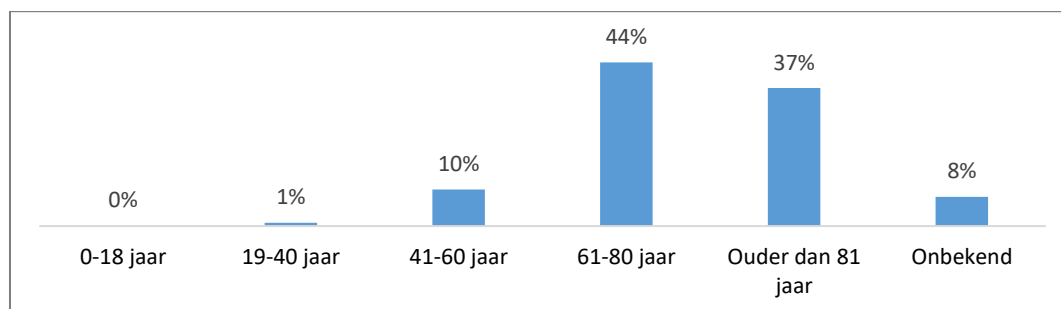
Tabel 3.12 Plaats van verblijf cliënt voorafgaand aan inzet thuis of in hospice (in aantal cliënten en %) 2016

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 83	N = 44	N = 41	N = 10	N = 5	N = 183
Thuis	#	2833	2103	965	406	184	6491
	%	77%	57%	45%	44%	34%	59%
Ziekenhuis	#	169	934	1029	383	281	2796
	%	5%	25%	48%	41%	52%	25%
V&V-huis	#	243	161	87	15	9	515
	%	7%	4%	4%	2%	2%	5%
Anders	#	48	68	30	25	15	186
	%	1%	2%	1%	3%	3%	2%
Onbekend	#	407	456	51	97	54	1065
	%	11%	12%	2%	10%	10%	10%
Totaal	#	3700	3722	2162	926	543	11053
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

3.4 Achtergrond van cliënten

Overwegend ouderen De meeste cliënten die door vrijwilligers worden ondersteund, vallen in de leeftijdsgroep 61-80 jaar. Maar er zijn ook 101 cliënten jonger dan 40 jaar ondersteund, waaronder 7 kinderen (jonger dan 18). Iets meer dan de helft (51%) van de cliënten was vrouw, 44% man en van 5% is het geslacht niet vastgelegd. Naar de doodsoorzaak van cliënten is in 2016 niet gevraagd omdat dit al jaren een stabiel beeld oplevert: kanker 75%, hartfalen 5%, ouderdom 4%.

Figuur 3.8 Leeftijdscategorieën cliënten (in %) in 2016

3.5 Kwaliteitsmetingen

Cliënttevredenheid tijdens het ondersteuningsproces wordt gemeten bij 78% van de organisaties Bij de meerderheid gebeurt dit door een persoonlijk gesprek met cliënten en/of naasten. Naast persoonlijke gesprekken wordt cliënttevredenheid bij een kwart ook door middel van een evaluatieformulier of vragenlijst gemeten. Cliënttevredenheid wordt ook gepeild door middel van telefonische gesprekken.

Tabel 3.13 Meten cliënttevredenheid tijdens het ondersteuningsproces per type organisatie in 2016

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Ja	%	79%	68%	83%	90%	80%	78%
Nee	%	21%	32%	17%	10%	20%	22%

Tabel 3.14 Wijze waarop tevredenheid cliënt tijdens het ondersteuningsproces wordt gemeten in 2016

		PZTh N = 65	BO N = 30	BTH N = 34	HCH N = 9	PU N = 4	Totaal N = 142
Persoonlijk gesprek	%	88%	97%	97%	78%	100%	92%
Evaluatieformulier / vragenlijst	%	18%	23%	32%	44%	25%	25%
Anders	%	14%	7%	0%	11%	0%	8%

Nabestaandentevredenheid gemeten door 90% van de organisaties Net als vorig jaar gebeurt het meten van de nabestaandentevredenheid vooral via een persoonlijk gesprek en in mindere mate middels een evaluatieformulier of vragenlijst. Een verklaring kan zijn dat een persoonlijk gesprek verreweg de meeste informatie oplevert en dat het voeren van een persoonlijk gesprek ook een vorm is van nazorg. Een andere manier van meten van de nabestaandentevredenheid is vooral telefonisch.

Tabel 3.15 Meting tevredenheid bij nabestaanden per type organisatie in 2016

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Ja	%	85%	98%	90%	100%	80%	90%
Nee	%	15%	2%	10%	0%	20%	10%

Tabel 3.16 Wijze meting tevredenheid nabestaande per type organisatie in 2016

		PZTh N = 70	BO N = 43	BTH N = 37	HCH N = 10	PU N = 4	Totaal N = 164
Persoonlijk gesprek	%	84%	79%	76%	50%	75%	79%
Evaluatieformulier / vragenlijst	%	30%	67%	70%	70%	75%	52%
Anders	%	17%	9%	0%	60%	0%	13%

Meting belangrijk voor jaarlijkse verbetercyclus Het meten van de tevredenheid van cliënten en nabestaanden wordt voornamelijk gebruikt als basis voor de jaarlijkse verbetercyclus. Met name de HCH's gebruiken de metingen ook voor de managementrapportage.

Tabel 3.17 Gebruik meting tevredenheid cliënten en nabestaanden per type organisatie in 2016

		PZTh N = 75	BO N = 44	BTH N = 38	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 172
Momenteel niets	%	24%	9%	18%	0%	0%	17%
Managementrapportage	%	17%	41%	39%	70%	40%	32%
Als basis voor jaarlijkse verbetercyclus	%	53%	64%	61%	80%	100%	60%
Anders	%	20%	27%	8%	30%	20%	20%

3.6 Telefonische bereikbaarheid

Goed bereikbaar De meeste organisaties (89%) zijn buiten kantooruren ('s nachts en in het weekend) direct bereikbaar. Dit is gelijk ten opzichte van vorig jaar (89%).

Tabel 3.18 Telefonische bereikbaarheid buiten kantooruren per type organisatie in 2016

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Direct bereikbaar via (mobiele) telefoon	%	79%	93%	100%	100%	100%	89%
Bereikbaar via telefoon andere organisatie	%	4%	2%	0%	0%	0%	2%
Antwoordapparaat	%	27%	16%	2%	0%	0%	16%
Niet telefonisch bereikbaar	%	4%	2%	0%	0%	0%	2%

3.7 Klachtenregeling en privacyreglement

Meerderheid hanteert klachtenregeling 84% hanteert een klachtenregeling voor cliënten/nabestaanden en 80% voor vrijwilligers. Dit is vrijwel gelijk aan vorig jaar. Bij de HCH's en PU's ligt dit gebruik hoger, zij hanteren allemaal een klachtenregeling voor cliënten/nabestaanden.

Meerderheid heeft privacyreglement Van alle organisaties heeft 80% een privacyreglement. HCH's en PU's maken allemaal gebruik van een privacyreglement.

Tabel 3.19 Aanwezigheid klachtenregelingen en privacyreglement in 2016

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Hanteert klachtenregeling – cliënten/nabestaanden	%	74%	91%	90%	100%	100%	84%
Hanteert klachtenregeling - vrijwilligers	%	77%	86%	80%	90%	60%	80%
Privacyreglement	%	77%	73%	85%	100%	100%	80%

3.8 Nazorg na overlijden

Nazorg bij helft van de organisaties Ruim de helft van de VPTZ-organisaties (55%) biedt begeleiding aan nabestaanden. Het gaat hier om begeleiding van nabestaanden door de VPTZ-vrijwilliger direct na het overlijden van de cliënt, als onderdeel van de palliatieve terminale zorg door vrijwilligers. Begeleiding in het rouwproces, door sommige VPTZ-organisaties in een latere fase verleend door andere vrijwilligers, wordt hier buiten beschouwing gelaten. Rouwbegeleiding gebeurt bij de meeste organisaties (82%) individueel. Meer dan de helft van de organisaties (57%) biedt rouwbegeleiding (ook) aan middels herdenkingsbijeenkomsten. In 2016 zijn er 2.640 nabestaanden individueel begeleid. In totaal namen 5.664 personen deel aan herdenkingsbijeenkomsten. Bij andere manieren van begeleiding werden telefonisch en via een online systeem (bijv. een online enquête) genoemd.

Tabel 3.20 Nazorg aan nabestaanden rondom het overlijden in 2016

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Ja	%	44%	55%	68%	90%	80%	55%
Nee	%	56%	45%	32%	10%	20%	45%

Tabel 3.21 Wijze van nazorg aan nabestaanden per organisatie in 2016

		PZTh N = 36	BO N = 24	BTH N = 28	HCH N = 9	PU N = 4	Totaal N = 101
Herdenkingsbijeenkomsten	%	6%	83%	82%	100%	100%	57%
Individueel	%	100%	92%	61%	78%	25%	82%
Anders	%	25%	25%	14%	33%	25%	23%

Tabel 3.22 Aantal bereikte personen nazorg aan nabestaanden per type organisatie in 2016

		PZTh N = 36	BO N = 24	BTH N = 28	HCH N = 9	PU N = 4	Totaal N = 101
Herdenkingsbijeenkomsten	#	55	1769	2232	1388	220	5664
Personen individueel begeleid	#	749	892	719	238	42	2640
Personen anders begeleid	#	74	170	120	19	0	383

4 Uitvoerenden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het aantal vrijwilligers dat in 2016 ingeschreven stond, de vrijwilligers die daadwerkelijk zijn ingezet en het aantal nieuwe en gestopte vrijwilligers. Verder wordt behandeld hoeveel uur de vrijwilligers zijn ingezet, wanneer dit was en welke overige taken (buiten het verlenen van zorg) vrijwilligers op zich hebben genomen. Tot slot komen de coördinatoren, bestuursleden en overige (betaalde) krachten aan bod.

4.1 Aantal vrijwilligers en verloop

Aantal vrijwilligers nagenoeg gelijk Het aantal ingeschreven vrijwilligers bij de VPTZ-organisaties die de vragenlijsten 2016 hebben ingevuld is 9.978. In 2015 was dat 9.848. Gaan we deze cijfers extrapoleren dan is het aantal vrijwilligers licht gestegen van 10.893 in 2015 naar 10.989 in 2016. Gesteld kan worden dat binnen VPTZ rond de 11.000 vrijwilligers actief zijn. Voor onderstaande tabellen hanteren we het geëxtrapoleerde cijfer voor 2016: 10.989 vrijwilligers.

Tabel 4.1 Aantal vrijwilligers 2011-2016 (extrapolatie)

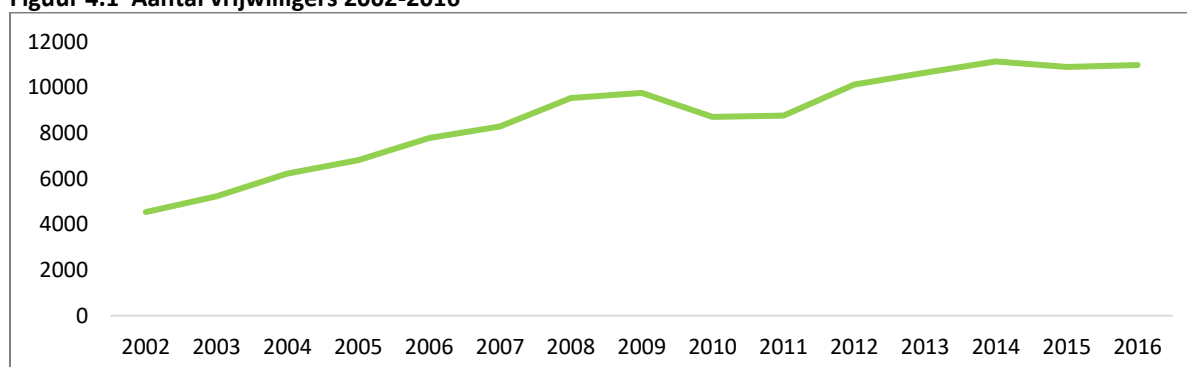
Aantal vrijwilligers		2011	2012	2013	2014	2015	2016
		N = 197	N = 196	N=195	N=199	N=197	N=198
Aantal vrijwilligers	#	8765	10126	10650	11141	10893	10989
	gem	44,5	51,4	54,8	56,0	55,4	55,5
Toename in procenten per jaar	%	1%	16%	7%	2%	-2%	1%

Tabel 4.2 Aantal vrijwilligers 2011 – 2016 naar type organisatie (extrapolatie)

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal	
2011	2134	2937	2084	1138	272	8765	
2012	2231	3408	2510	1660	307	10126	
2013	2289	3931	2486	1604	340	10650	
2014	2354	3786	3118	1515	369	11141	
2015	2414	3917	2710	1353	499	10893	
2016	2385	3861	3021	1265	457	10989	
Vershil 2015/2016	%	-1%	-1%	11%	-7%	-8%	1%

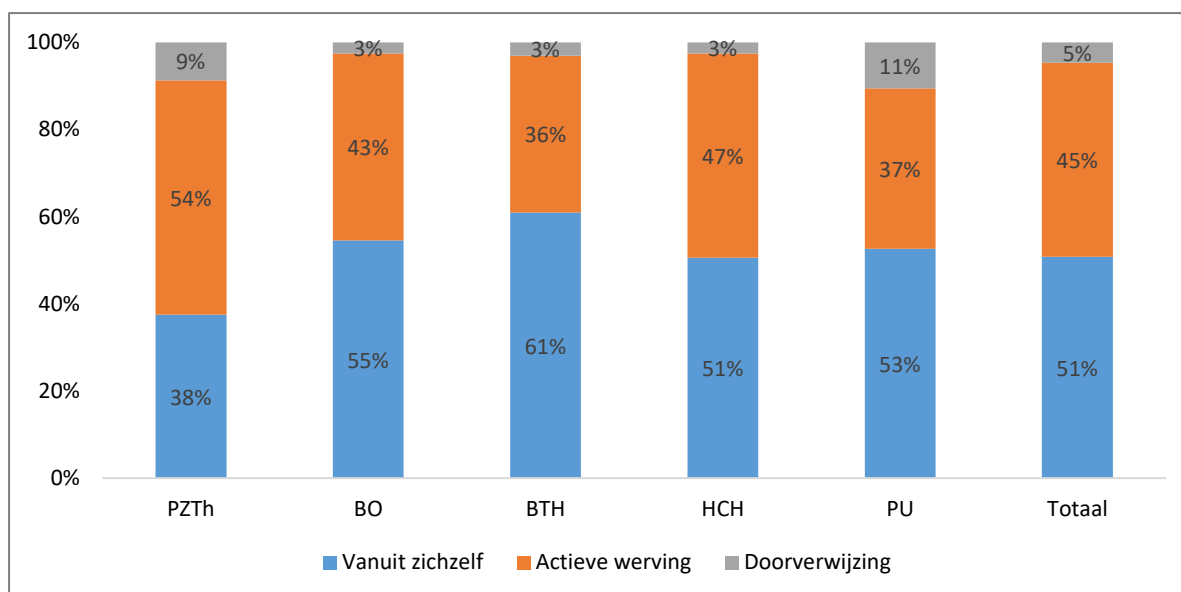
Groei vrijwilligers in tien jaar ruim 60% Tien jaar geleden lag het totaal aantal vrijwilligers rond de 6800. In 2016 is dit 10989, een groei van 62%.

Figuur 4.1 Aantal vrijwilligers 2002-2016

Vrijwilligers melden zichzelf aan Meer dan de helft van de nieuwe vrijwilligers meldt zichzelf aan. Ruim vier op de tien wordt vrijwilliger door actieve werving. Hierin zijn wel verschillen tussen vrijwilligers die thuis ingezet worden of in een hospice. PZTh's krijgen meer vrijwilligers door actieve werving.

Figuur 4.2 Manier van aanmelden vrijwilligers per type organisatie in 2016

Stabiele uitloop In 2016 is 13% van de vrijwilligers gestopt. Dit komt overeen met de aantallen in eerdere jaren (gemiddeld stoppen jaarlijks 7 vrijwilligers per organisatie). Belangrijkste reden om te stoppen is nog steeds leeftijd (19%).

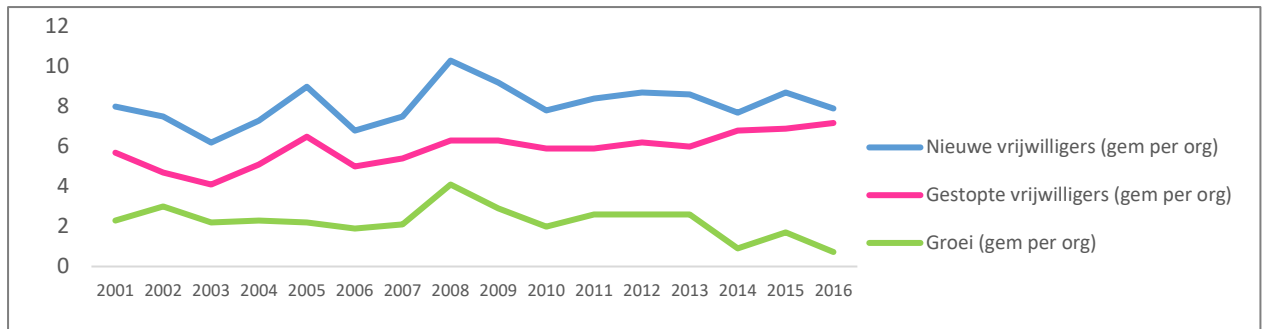
Aantal nieuwe vrijwilligers gelijk In 2016 is de aanwas van nieuwe vrijwilligers met gemiddeld ruim 8 per organisatie al jaren stabiel.

Tekorten 36 organisaties (20%) geven aan een tekort aan vrijwilligers te hebben. Dit percentage ligt hoger dan vorig jaar, toen het 15% was. Men kan nog 286 personen gebruiken.

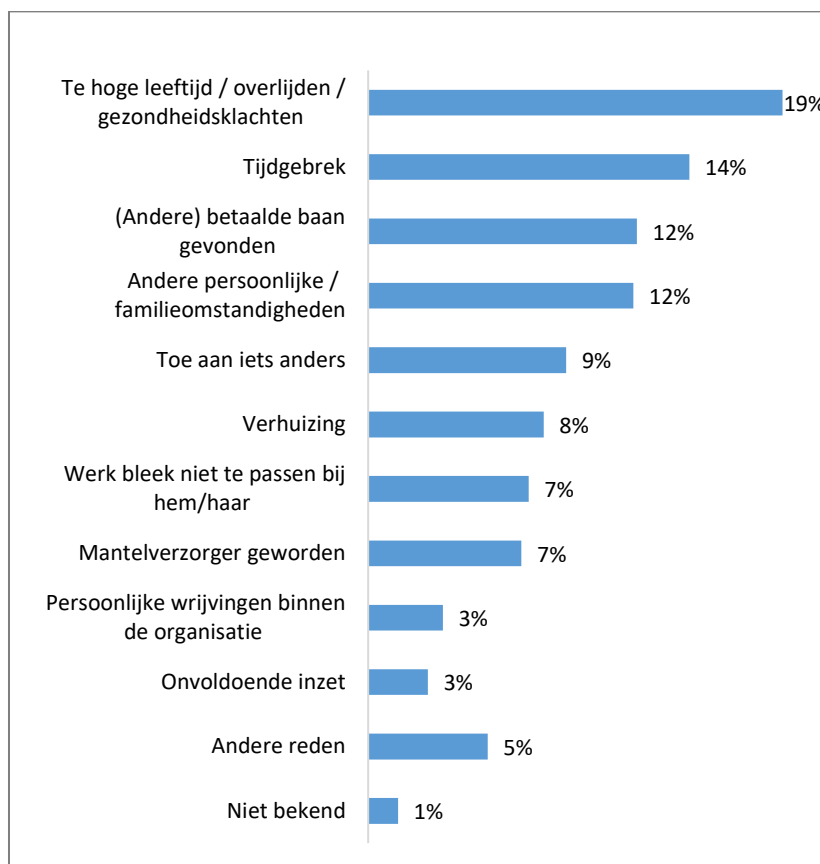
Tabel 4.3 Verloop vrijwilligers per type organisatie (aantallen) in 2016

		PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Nieuwe vrijwilligers	#	317	475	425	160	38	1415
		348	497	457	192	68	1563
Gestopte vrijwilligers	#	302	440	367	140	36	1285
		332	460	395	168	65	1420
	%	14%	12%	13%	13%	14%	13%
Tekort	#	88	71	72	25	30	286
		92	74	77		36	310
Organisaties met tekort	%	21%	19%	21%	10%	20%	20%

Figuur 4.3 Verloop vrijwilligers 2001 -2016

Figuur 4.4 Reden van beëindiging in 2016

4.2 Kenmerken van vrijwilligers

Meeste vrijwilligers ingezet Ook in 2016 is het merendeel van de vrijwilligers ingezet, slechts 4% is niet ingezet. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar (5%).

Tabel 4.4 Aantal vrijwilligers per type organisatie in 2016

		PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Ingeschreven	#	2171	3689	2810	1054	254	9978
Extrapolatie		2385	3861	3021	1265	457	10989
	gem	27	86	70	105	51	56
Niet ingezet		176 (8%)	124 (3%)	71 (3%)	30 (3%)	0 (0%)	401 (4%)
Actieve vrijwilligers		1995	3565	2739	1024	254	9577

De leeftijd en het geslacht van vrijwilligers geeft al jaren een stabiel beeld en wordt daarom niet meer elk jaar uitgevraagd. Vrijwilligers zijn voor het overgrote deel vrouw (rond de 90%) en 75% van hen is tussen de 50 en 70 jaar oud.

4.3 Inzet vrijwilligers

Gemiddeld 128 uur per cliënt Gemiddeld ontvangen cliënten 128 uur zorg van een vrijwilliger. Dat is iets lager dan in 2015 (130 uur). Cliënten in een hospice krijgen (logischerwijs) meer uren zorg van een vrijwilliger dan cliënten die thuis worden ondersteund (197 vs. 38). Het blijkt dat BO's echte combinaties zijn van PZTh en BTH, hun uren inzet per cliënt thuis en in het hospice is vergelijkbaar met resp. PZTh en BTH.

In figuur 4.6 is een flinke daling bij PU's, wat mogelijk ook te maken heeft met het lage aantal PU's dat heeft deelgenomen.

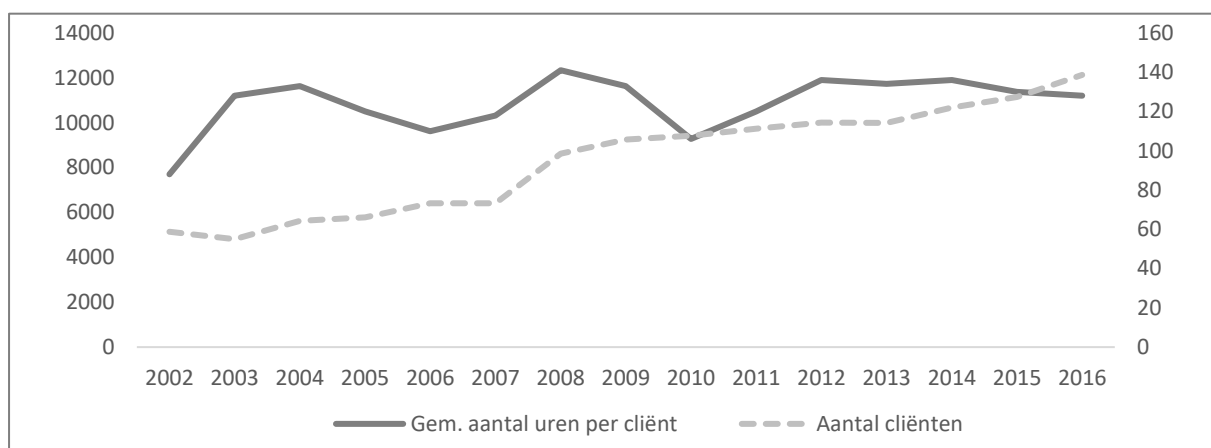
Tabel 4.5 Aantal uren per cliënt naar type organisatie en plaats van ondersteuning in 2016

Plaats	Type	PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Thuis	#	40	32				38
Hospice	#	76	223	235	169	65	197
Elders	#	25	17				24
Totaal	#	43	150	235	169	65	128

Tabel 4.6 Aantal uren per cliënt naar type organisatie 2011 - 2016

Aantal uur per cliënt	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
2011	36	143	222	148	72	120
2012	38	169	232	230	47	136
2013	37	172	202	251	83	134
2014	39	164	248	179	151	136
2015	40	158	231	162	148	130
2016	43	150	235	169	65	128

Figuur 4.5 Aantal uren per cliënt 2002-2016

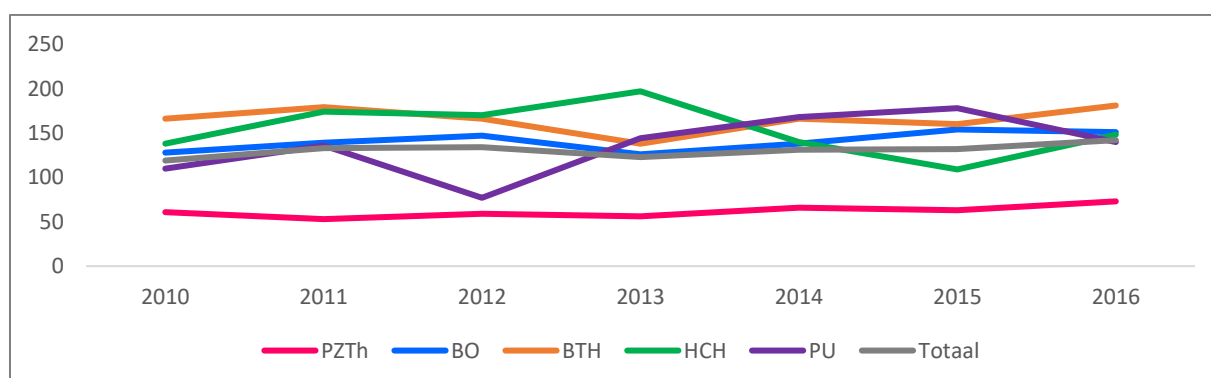
142 uur per vrijwilliger Per vrijwilliger wordt er gemiddeld 142 uur inzet per jaar gepleegd, wat 10 uur meer is per vrijwilliger dan vorig jaar (zie tabel 4.7). Zoals blijkt uit tabel 4.5 is het gemiddeld aantal uren zorg per cliënt juist iets gedaald. Dit betekent dat ten opzichte van 2015 relatief meer cliënten ondersteund zijn door vrijwilligers in minder uren. Bij BO's, BTH's en HCH's ligt het gemiddelde hoger: respectievelijk 151, 181, 148 uur. Bij PZTh's is het aantal uur per vrijwilliger vergeleken met het totaal een stuk lager (73 uur), dit is vergelijkbaar met vorig jaar. De verschillen in hoogte van het aantal uur per vrijwilliger per type organisatie hangt samen met de aard van de ondersteuning. In BTH's is er vaak 16 tot 24 uur per etmaal ondersteuning door vrijwilligers. In de thuissituatie ondersteunen vrijwilligers de cliënten en mantelzorgers een deel van het etmaal.

Aantal uur per vrijwilliger licht gestegen Ten opzichte van vorige jaren is het aantal uren per vrijwilliger iets hoger dan eerdere jaren gemeten. De stijging is vooral bij BTH's en HCH's te zien. Het gemiddeld aantal uren bij PZTh's is ook licht gestegen. Bij de PU's is juist een daling te zien.

Tabel 4.7 Gemiddeld aantal uren totaal en per vrijwilliger naar type organisatie in 2016

		PZTh N = 82	BO N = 43	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 4	Totaal N = 180
Aantal uur totaal	#	157.437	558.386	508.851	156.322	35.514	1.416.510
Gemiddeld aantal uur per vrijwilliger	2011	53	139	179	174	136	133
	2012	59	147	166	170	77	134
	2013	56	126	138	197	144	123
	2014	66	138	166	140	168	131
	2015	63	154	160	109	178	132
	2016	73	151	181	148	140	142

Figuur 4.6 Gemiddeld aantal uren totaal en per vrijwilliger naar type organisatie 2010 - 2016

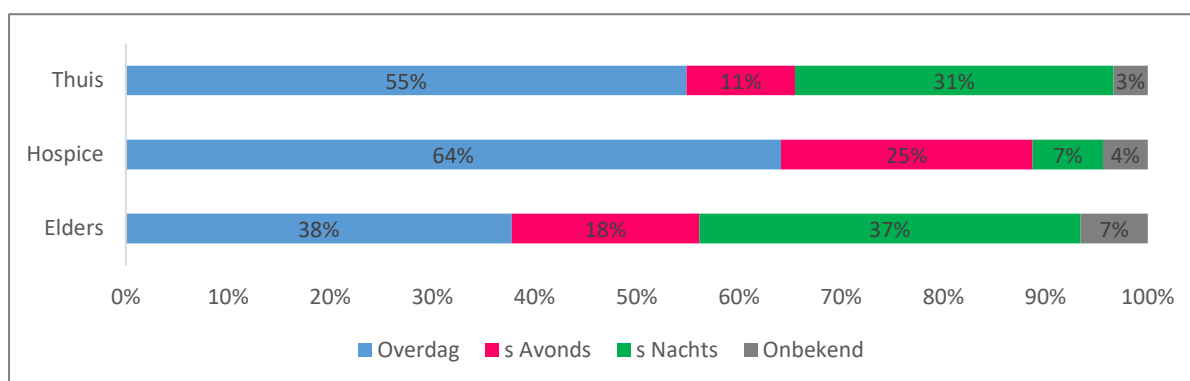

Ook zorg in de avond- en nachturen Een groot deel van de organisaties (89%) biedt zorg aan in de avond en meer dan de helft biedt ook zorg aan in de nacht (52%). Het grootste gedeelte van alle zorg wordt overdag verleend (55%) en 41% van de zorg gebeurt in de avonduren of 's nachts.

Tabel 4.8 Organisaties die vrijwilligers 's avonds en 's nachts inzetten (in %) in 2016

	PZTh N = 83	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 183
avond #	64	43	41	10	4	162
%	77%	98%	100%	100%	80%	89%
nacht #	58	23	7	7	1	96
%	70%	52%	17%	70%	20%	52%

Figuur 4.7 Aantal uren vrijwilligerszorg overdag, 's avonds en 's nachts (in %) in 2016

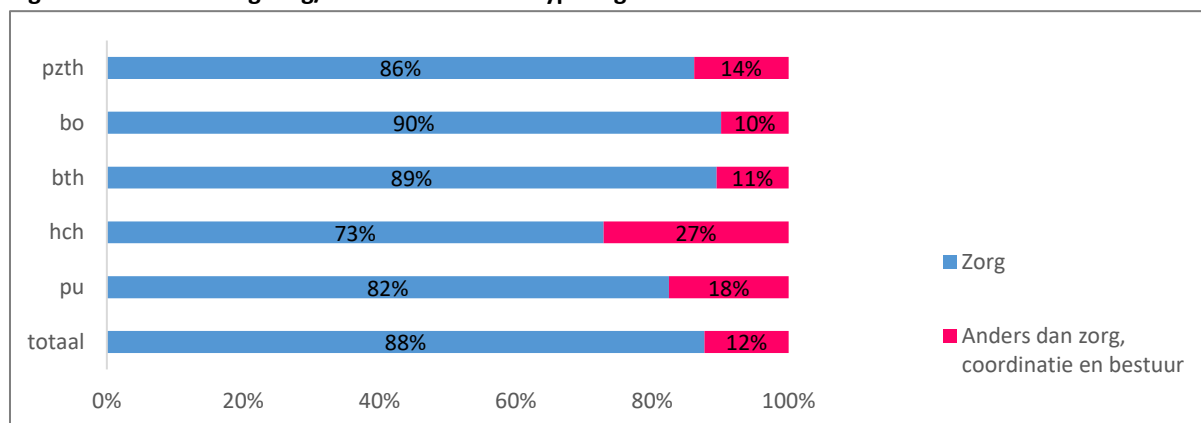

Ruim tweederde van organisaties zet vrijwilligers ook in voor andere taken Bij 70% van de organisaties doen vrijwilligers meer dan alleen zorg verlenen (zie tabel 4.9). In totaal zijn in 2016 2.492 uren door vrijwilligers besteed aan andere taken dan zorg, coördinatie en bestuur. De meeste tijd van de inzet in andere taken gaat zitten in publiciteit (47%), klussen (47%) en tuinvrijwilliger (42%). Het aantal vrijwilligersuren besteed aan andere taken ligt op 9% (zie figuur 4.8).

Tabel 4.9 Inzet vrijwilligers voor andere taken dan zorg naar type organisatie (%) in 2016

	PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
andere taken dan zorg, coördinatie en bestuur	49%	98%	75%	100%	80%	70%
Niet ingezet voor andere taken	51%	2%	25%	0%	20%	30%

Figuur 4.8 Verhouding zorg/andere taken naar type organisatie in % van de uren in 2016

Verdeling inzet van andere taken Uit tabel 4.10 is de verdeling van de inzet van vrijwilligers voor andere taken af te leiden. Zo zien we bijvoorbeeld dat 34% van de BTH's vrijwilligers inzet voor fondsenwerving, terwijl dit bij PU's 20% is. Tabel 4.11 laat zien dat de vrijwilligers bij BO's 273 uur per week besteden aan koken en dat dit 25% is van het totaal aantal uren dat bij BO's wordt besteed aan taken anders dan zorgtaken.

Tabel 4.10 Organisaties die vrijwilligers inzetten voor andere taken in % in 2016

		PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Nazorg rondom overlijden	%	15%	38%	42%	40%	40%	28%
Publiciteit / PR / website / ICT	%	32%	69%	55%	70%	0%	47%
Fondsenwerving	%	7%	26%	34%	60%	20%	21%
Administratie	%	20%	60%	55%	90%	40%	41%
Kookvrijwilliger	%	2%	48%	45%	90%	40%	28%
Tuinvrijwilliger	%	2%	83%	66%	80%	80%	42%
Boodschappen	%	4%	64%	53%	50%	20%	32%
Klussen	%	2%	90%	79%	90%	60%	47%
Anders	%	21%	52%	29%	30%	60%	32%

Tabel 4.11 Inzet vrijwilligers voor andere taken in uren per week per type organisatie in 2016

		PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Nazorg rondom overlijden	#	43	67	40	9	14	172
	%	12%	6%	5%	2%	8%	6%
Publiciteit / PR / website / ICT	#	57	76	54	12	0	198
	%	16%	7%	6%	2%	0%	6%
Fondsenwerving	#	43	40	24	9	1	117
	%	12%	4%	3%	2%	1%	4%
Administratie	#	86	134	121	116	2	458
	%	24%	12%	14%	19%	1%	15%
Kookvrijwilliger	#	31	273	240	252	81	877
	%	9%	25%	28%	42%	49%	29%
Tuinvrijwilliger	#	8	156	158	68	18	408
	%	2%	14%	18%	11%	11%	13%
Boodschappen	#	46	124	63	30	6	269
	%	13%	11%	7%	5%	4%	9%
Klussen	#	3	106	119	52	2	282
	%	1%	10%	14%	9%	1%	9%
Anders	#	43	121	43	46	42	294
	%	12%	11%	5%	8%	25%	10%
Totaal	#	359	1095	860	594	166	3073

4.4 Coördinatoren en bestuursleden

Gemiddeld twee tot drie coördinatoren Bij een organisatie werken twee tot drie coördinatoren. Bij PU's ligt dit aantal lager.

Tabel 4.12 Aantal Coördinatoren per type organisatie in 2016

		PZTh onbetaald N = 20	PZTh betaald N = 61	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Aantal coördinatoren (Vrijwilligerscoördinatie)	#	43	100	87	68	10	4	312
Aantal coördinatoren (Algemene coördinatie)	#	6	31	43	52	7	3	142
Aantal coördinatoren (Totaal) ¹⁴	#	52	145	156	122	21	6	502
Extrapolatie		57	159	163	131	25	11	555
	gem	2,6	2,4	3,6	3,1	2,1	1,2	2,8

Tabel 4.13 Aantal vrijwilligers per coördinator per type organisatie in 2016

		PZTh onbetaald N = 20	PZTh betaald N = 61	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Vrijwilligers per coördinator	#	10	16	29	28	63	47	24
Vrijwilligers per fte coördinatie (1 fte = 36 uur)	#	59	43	50	55	136	139	55

Coördinatoren meestal betaald Vrijwel alle hospices en Beide-organisaties hebben betaalde coördinatoren in dienst. Betaalde coördinatoren van PZTh's hebben gemiddeld meer vrijwilligers onder hun hoede dan niet betaalde coördinatoren van PZTh's. 84% van alle coördinatie-uren bij alle organisaties totaal wordt vergoed. Laten we de organisaties die alleen onbetaalde coördinatoren in dienst hebben buiten beschouwing, dan is 89% van de coördinatie-uren betaald.

Tabel 4.14 Uren (betaalde) coördinatie per week per type organisatie in 2016

		PZTh onbetaald N = 20	PZTh betaald N = 61	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Uren coördinatie p/w (per org.)	gem	12	24	61	46	28	13	37
Uren betaald p/w (per org.)	gem		20	59	41	27	13	36
% betaalde uren	%		83%	90%	84%	99%	97%	84%

Bestuursleden De 1248¹⁵ actieve bestuursleden zijn werkzaam bij zowel de VPTZ-organisaties als de Vriendenstichtingen. In totaal hebben bestuursleden in 2016 64.122¹⁶ uur aan inzet verricht. Organisaties hebben gemiddeld ruim 6 bestuursleden (6,4). Bestuursleden zijn ook vrijwilligers en verrichten hun werkzaamheden onbetaald. Zowel de bestuursleden van organisaties als van de Vriendenstichtingen leveren een belangrijke bijdrage aan het mogelijk maken van het werk in de vrijwillige palliatieve terminale zorg.

¹⁴ Het aantal vrijwilligerscoördinatoren en algemeen coördinatoren is gesplitst uitgevraagd. Het bleek niet voor alle organisaties mogelijk dit te splitsen. In dat geval is het aantal opgenomen bij totaal. Hierdoor is het totaal aantal coördinatoren geen optelling van het aantal vrijwilligerscoördinatoren en het aantal algemeen coördinatoren.

¹⁵ Geëxtrapoleerd cijfer

¹⁶ Geëxtrapoleerd cijfer

Tabel 4.15 Aantal bestuursleden per type organisatie in 2016

Bestuursleden		PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
Uitvoerende (vrijwilligers)organisatie	#	313	237	199	32	1	782
Extrapolatie		344	248	214	38	2	846
Vriendenstichting	#	80	146	96	41	5	368
Extrapolatie		88	153	103	49	9	402
Totaal	#	393	383	295	73	6	1150
Extrapolatie		432	401	317	88	11	1248

Tabel 4.16 Gemiddeld aantal bestuursleden per type organisatie 2010-2016

Jaar	Type	PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
2010	gem	5,9	8,5	7,7	7,2	6,3	6,8
2011	gem	5,2	8,2	8,5	7,2	4,3	6,5
2012	gem	4,8	5,3	5,1	4,8	5	5
2013	gem	4,7	8,7	8,5	7,8	2,6	6,4
2014	gem	5,4	8,3	8,2	6,7	1,7	6,7
2015	gem	5,1	8,9	8,1	7,4	1,0	6,6
2016	gem	5,3	8,9	7,4	7,3	1,2	6,4

4.5 Betaalde medewerkers vanuit de beroepsmatige zorg

Geen grote verschillen in beschikbare competenties Er zijn ook andere disciplines werkzaam in de hospices naast coördinatoren en vrijwilligers. Deze beroepskrachten werken in alle hospices, ze staan echter meestal niet op de loonlijst van de organisatie.

Enkele verschillen Complementaire zorg komt vooral voor in de HCH's. Ten behoeve van gasten in de BTH's en BO's zijn relatief minder ergotherapeuten, maatschappelijk werkers en psychologen werkzaam ten opzichte van de HCH's en PU's.

Aantallen organisaties met overige (betaalde) medewerkers Tabel 4.17 geeft weer in hoeveel (aantallen en %) van de organisaties in de betreffende categorie overige (betaalde) medewerkers werkzaam zijn.

Tabel 4.17 Overige (betaalde) zorgmedewerkers ten behoeve van gasten in het hospice (in %) in 2016

Overige (betaalde) medewerkers ten behoeve van gasten in het hospice		BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 98
Verzorgende	%	63%	65%	40%	60%	61%
	#	27	26	4	3	60
Verpleegkundige	%	100%	100%	100%	100%	100%
	#	43	40	10	5	98
Arts	%	100%	95%	100%	100%	98%
	#	43	38	10	5	96
Diëtist	%	14%	20%	30%	60%	20%
	#	6	8	3	3	20
Ergotherapeut	%	21%	33%	60%	100%	34%
	#	9	13	6	5	33
Fysiotherapeut	%	74%	80%	90%	80%	79%
	#	32	32	9	4	77
Geestelijk verzorger	%	86%	88%	100%	100%	89%
	#	37	35	10	5	87
Maatschappelijk werker	%	28%	8%	30%	40%	20%
	#	12	3	3	2	20
Psycholoog	%	19%	23%	70%	100%	30%
	#	8	9	7	5	29
Complementaire zorg (muziektherapie, creatieve therapie, aromatherapie, etc.)	%	58%	65%	100%	40%	64%
	#	25	26	10	2	63

4.6 Scholing

Scholingsplannen met name voor vrijwilligers Bijna alle organisaties hebben een scholingsplan voor vrijwilligers. Scholingsplannen voor coördinatoren en bestuursleden worden minder vaak gebruikt.

Tabel 4.18 Aantal organisaties dat scholingsplannen voor vrijwilligers heeft per type organisatie 2016

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Ja	%	90%	93%	98%	90%	100%	93%
Nee	%	10%	7%	100%	10%	0%	7%

Tabel 4.19 Aantal organisaties dat scholingsplannen voor coördinatoren heeft per type organisatie

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Ja	%	67%	52%	66%	50%	40%	62%
Nee	%	33%	48%	34%	50%	60%	38%

Tabel 4.20 Aantal organisaties dat scholingsplannen voor bestuursleden heeft per type organisatie

		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Ja	%	27%	18%	0%	20%	40%	19%
Nee	%	73%	82%	100%	80%	60%	81%

Veel scholing In 2016 is het aantal deelnemers aan trainingen vrijwel gelijk met het aantal in 2015. Het grootste deel van de organisaties laat vrijwilligers en coördinatoren een introductietraining volgen die men zelf heeft georganiseerd (meestal met VPTZ-materiaal). Daarnaast wordt vaak gebruik gemaakt van het landelijke scholingsaanbod van de VPTZ Academie (basis- en verdiepingmodules).

Tabel 4.21 Deelnemers aan trainingen VPTZ Academie (gemiddeld en totaal per organisatie) 2016

Deelnemers cursussen/bijeenkomsten Academie		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Aantal organisaties dat een introductie cursus aanbiedt	n	39	25	22	3	4	93
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	5	12	12	12	7	9
Totaal aantal deelnemers	#	193	305	261	37	28	824
Aantal organisaties dat vervolgotraining aanbiedt	n	47	30	19	1	1	98
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	8	20	18	4	2	14
Totaal aantal deelnemers	#	386	599	338	4	2	1329
Aantal organisaties dat training coördinatoren aanbiedt	n	43	25	22	3	1	94
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	2	2	2	1	1	2
Totaal aantal deelnemers	#	84	57	40	3	1	185
Aantal organisaties dat training bestuurders/directeuren aanbiedt	n	11	3	2			16
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	2	3	4			3
Totaal aantal deelnemers	#	27	8	7			42
Totaal aantal organisaties die training/cursus aanbieden	n	68	39	33	5	4	149
Totaal	gem	5	12	10	6	5	8
Totaal aantal deelnemers	#	690	969	646	44	31	2380

Tabel 4.22 Deelnemers aan trainingen overige opleidingsinstituten (gemiddeld en totaal per organisatie) 2016

Deelnemers cursussen/bijeenkomsten overige opleidingsinstituten		PZTh N = 82	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 182
Aantal organisaties dat introductie cursus aanbiedt	n	28	12	13	3		56
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	5	13	11	11		8
Totaal aantal deelnemers	#	140	150	149	33		472
Aantal organisaties dat vervolgtraining aanbiedt	n	26	11	13	4	2	56
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	21	62	40	61	33	37
Totaal aantal deelnemers	#	556	677	519	245	65	2062
Aantal organisaties dat training coördinatoren aanbiedt	n	20	15	16	4	1	56
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	3	3	3	2	1	3
Totaal aantal deelnemers	#	62	51	41	7	1	162
Aantal organisaties dat training bestuurders/directeuren aanbiedt	n	6	2	1	2		11
Trainingen bestuurders/directeuren	gem	3	2	2	1		2
Totaal aantal deelnemers	#	15	3	2	2		22
Totaal aantal organisaties dat training/cursus aanbiedt	n	80	40	43	13	3	179
Gemiddeld aantal deelnemers per training	gem	10	22	17	22	22	15
Totaal aantal deelnemers	#	773	881	711	287	66	2718

Tabel 4.23 Deelnemers themabijeenkomsten georganiseerd door eigen organisatie in 2016

	PZTh N = 75	BO N = 42	BTH N = 39	HCH N = 9	PU N = 5	Totaal N = 170
gem	62	142	98	105	30	91
#	4675	5944	3815	947	150	15531

Tabel 4.24 Deelnemers 2011 – 2016 (aantal type cursus en bijeenkomst).

Extrapolatie		Introductie	VPTZ Academie	Eigen organisatie	Totaal
2011	#	2730	1248	17792	21770
2012	#	1681	1239	17674	20595
2013	#	1282	1194	19851	22326
2014	#	1340	1440	16700	19480
2015	#	1608	1887	17580	21074
2016	#	1509	1812	18089	21411

5 Inkomsten

In dit hoofdstuk worden de inkomsten voor de dagelijkse exploitatie van alle organisaties besproken. De bijdragen die ontvangen worden in de opstartfase van nieuwe organisaties, zoals kortingen bij de aanschaf van de inrichting en giften om de organisatie te kunnen opstarten vallen hier niet onder. In de eerste paragraaf wordt ingegaan op de inkomsten per organisatie per inkomstenbron. In de volgende paragrafen worden de bronnen afzonderlijk behandeld. De PU's hebben dit onderdeel niet uitgevraagd gekregen (zie paragraaf 1.3)

5.1 Totaal

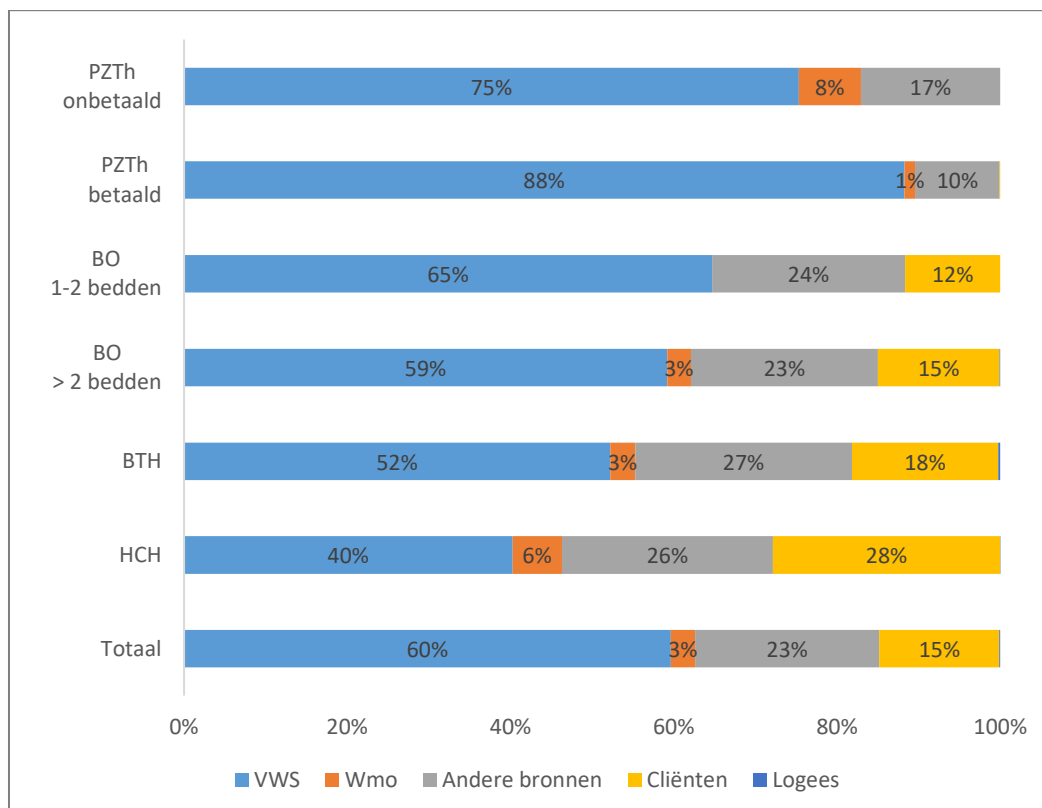
Inkomsten iets lager De gemiddelde inkomsten zijn iets lager (-2%) dan in 2015.

60% van inkomsten uit overheidssubsidies Veel organisaties krijgen inkomsten uit de landelijke subsidieregeling van het ministerie van VWS, slechts een klein aantal organisaties vraagt deze subsidie niet aan. De VWS-subsidie is de voornaamste bron van inkomsten (60% van alle inkomsten). De organisaties ontvingen samen 12,5 miljoen euro aan VWS-subsidie. Over het geheel van alle organisaties is de totale bijdrage vanuit de Wmo slechts 3%.

Inkomsten uit andere bronnen De organisaties genereren ook inkomsten uit andere bronnen (Vriendenstichting, particulieren, bedrijfsleven, etc.). De inkomsten die men in 2016 uit andere bronnen genereerde is lager dan het jaar ervoor (4,8 miljoen euro).

15% vanuit eigen bijdragen gasten In de meeste hospices betalen de gasten een eigen bijdrage; in totaal ongeveer 3,1 miljoen euro. Zij staan daarmee ook borg voor ongeveer 15% van de inkomsten. De bijdragen van logees in het hospice zijn zeer klein.

Figuur 5.1 Verhouding inkomsten 2016 per type organisatie

Gespecificeerde inkomsten Hieronder zijn de inkomsten verder gespecificeerd. De gemiddelden zijn berekend op basis van het aantal organisaties dat daadwerkelijk een bedrag heeft ingevuld.

Tabel 5.1 Inkomsten gespecificeerd naar inkomstenbron en type organisatie in 2016

		PZTh onbetaald N = 20	PZTh betaald N = 56	BO 1-2 bedden N = 4	BO >2 bedden N = 35	BTH N = 37	HCH N = 9	Totaal N = 161
VWS	#	19	55	4	35	35	7	155
	%	75%	88%	65%	59%	52%	40%	60%
	gem	€ 9.449	€ 48.501	€ 53.784	€ 144.415	€ 107.289	€ 103.724	€ 81.277
	tot	€ 179.526	€ 2.667.559	€ 215.136	€ 5.054.538	€ 3.755.112	€ 726.069	€ 12.597.940
Wmo	#	5	4		19	19	5	52
	%	8%	1%		3%	3%	6%	3%
	gem	€ 3.633	€ 9.654		€ 12.935	€ 11.580	€ 21.782	€ 12.144
	tot	€ 18.165	€ 38.614		€ 245.771	€ 220.011	€ 108.912	€ 631.473
Andere bronnen	#	17	34	4	32	35	8	130
	%	17%	10%	24%	23%	27%	26%	23%
	gem	€ 2.390	€ 9.223	€ 19.663	€ 61.148	€ 54.582	€ 58.268	€ 36.662
	tot	€ 40.638	€ 313.572	€ 78.651	€ 1.956.729	€ 1.910.377	€ 466.146	€ 4.766.113
Cliënten	#		2	4	31	32	7	76
	%		0%	12%	15%	18%	28%	15%
	gem		€ 920	€ 9.677	€ 41.069	€ 40.283	€ 71.732	€ 40.854
	tot		€ 1.840	€ 38.709	€ 1.273.144	€ 1.289.060	€ 502.126	€ 3.104.879
Logees	#				6	8	1	15
	%				0%	0%	0%	0%
	gem				€ 958	€ 2.138	€ 10	€ 1.524
	tot				€ 5.745	€ 17.104	€ 10	€ 22.859
Totale inkomsten	gem	€ 11.916	€ 54.938	€ 83.124	€ 243.884	€ 194.369	€ 225.408	€ 132.851
	tot	€ 238.329	€ 3.021.585	€ 332.496	€ 8.535.927	€ 7.191.664	€ 1.803.263	€ 21.123.264

5.2 VWS-subsidie

De landelijke Subsidieregeling palliatieve terminale zorg van het ministerie van VWS bestond in 2016 nog uit twee delen. Het eerste deel is bedoeld als tegemoetkoming in de kosten voor vrijwilligerscoördinatie en de inzet van vrijwilligers. Het tweede deel is een tegemoetkoming in de huisvestingslasten voor hospices. Om voor de subsidie voor 2016 in aanmerking te komen, moest een organisatie ten minste aan de volgende voorwaarden voldoen: (1) De organisatie heeft in de periode 1 juli 2014 tot en met 30 juni 2015 (de zogenoemde referentieperiode) palliatieve terminale zorg verleend. (2) De organisatie heeft geen toelating in de zin van de Wet Toelating Zorginstellingen (Wtzi).

De beschikbare gelden (voor subsidiejaar 2016 totaal 15,5 miljoen) worden verdeeld op basis van het aantal in de referentieperiode ondersteunde cliënten in de verschillende typen organisaties (PZTh met en zonder betaalde coördinatie, BTH of HCH).

De VWS-subsidie is de belangrijkste bron van inkomsten In 2016 hebben 155 respondenten aangegeven VWS-subsidie te hebben ontvangen. Van hen heeft iedereen ook een bedrag ingevuld. Samen hebben zij ongeveer € 12,5 miljoen aan VWS-subsidie ontvangen. Wanneer we dit extrapoleren naar de totale populatie komen we uit op € 15,3 miljoen. De PU's zijn hier buiten beschouwing gelaten omdat zij geen aanspraak maken op deze regeling. In totaal werd er € 15,5 miljoen aan subsidie door het ministerie gereserveerd voor deze regeling. Dit betekent dat er met deze registratie 99% van de subsidie is 'verklaard'.

Tabel 5.2 VWS-subsidie 2016 per type organisatie

		PZTh onbetaald N = 19	PZTh betaald N = 55	BO 1-2 bedden N = 4	BO >2 bedden N = 35	BTH N = 35	HCH N = 7	Totaal N = 155
VWS	gem	€ 9.449	€ 48.501	€ 53.784	€ 144.415	€ 107.289	€ 103.724	€ 81.277
	max	€ 21.313	€ 171.000	€ 114.000	€ 292.203	€ 216.013	€ 161.243	€ 292.203
	tot	€ 179.526	€ 2.667.559	€ 215.136	€ 5.054.538	€ 3.755.112	€ 726.069	€ 12.597.940

VWS-subsidie in 2016 Voor de BO's is er sprake van een kleine stijging van de gemiddelde ontvangen subsidiebedragen ten opzichte van 2015. Voor de PZTh's, BTH's en HCH's is sprake van een daling in de gemiddelde ontvangen subsidiebedragen ten opzichte van 2015.

Tabel 5.3 VWS-subsidie 2011 – 2016 per type organisatie (gemiddelde bedragen)

VWS		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2011	gem	€ 36.021	€ 126.650	€ 119.322	€ 94.692	€ 73.938
2012	gem	€ 34.632	€ 124.752	€ 124.406	€ 106.261	€ 75.439
2013	gem	€ 43.004	€ 145.428	€ 137.916	€ 120.039	€ 83.318
2014	gem	€ 37.042	€ 132.617	€ 132.659	€ 114.878	€ 83.917
2015	gem	€ 42.264	€ 133.080	€ 110.267	€ 112.910	€ 80.183
2016	gem	€ 38.474	€ 135.120	€ 107.289	€ 103.724	€ 81.277

5.3 Subsidies van lagere overheden

De Wmo-subsidie (Wet maatschappelijke ondersteuning) is onder andere bedoeld voor huishoudelijke verzorging, verzekering en scholing van vrijwilligers en projecten. Gemeentes hebben de regie in de uitvoering van de Wmo. Voorwaarden en hoogte van de Wmo-subsidie verschillen dan ook per gemeente.

Een derde van de organisaties ontvangt Wmo-subsidie van de gemeente Dit is lager vergeleken met het voorgaande jaar (toen was het 43%). Belangrijk is de constatering dat 68% van de organisaties geen aanvraag voor Wmo-subsidie heeft ingediend of gehonoreerd heeft gekregen.

Tabel 5.4 Inkomsten uit Wmo 2016 per type organisatie

		PZTh onbetaald N = 5	PZTh betaald N = 4	BO 1-2 bedden N = 0	BO >2 bedden N = 19	BTH N = 19	HCH N = 5	Totaal N = 52
Wmo	gem	€ 3.633	€ 9.654		€ 12.935	€ 11.580	€ 21.782	€ 12.144
	max	€ 7.225	€ 24.489		€ 40.413	€ 28.672	€ 36.333	€ 40.413
	tot	€ 18.165	€ 38.614		€ 245.771	€ 220.011	€ 108.912	€ 631.473

Gemiddelde inkomsten uit Wmo gestegen Ten opzichte van de opgaven van een jaar geleden zijn bij alle soorten organisaties, behalve de HCH's, de gemiddelde inkomsten uit Wmo gestegen.

Tabel 5.5 Inkomsten uit Wmo 2011 - 2016 per type organisatie

		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2011	gem	€ 6.368	€ 12.081	€ 16.998	€ 29.284	€ 13.457
2012	gem	€ 6.554	€ 17.128	€ 8.447	€ 25.771	€ 13.413
2013	gem	€ 4.374	€ 16.349	€ 10.563	€ 26.532	€ 13.193
2014	gem	€ 7.430	€ 14.808	€ 11.113	€ 28.751	€ 13.795
2015	gem	€ 2.363	€ 10.282	€ 9.733	€ 26.901	€ 9.330
2016	gem	€ 6.309	€ 12.935	€ 11.580	€ 21.782	€ 12.144

5.4 Inkomsten uit andere bronnen

De organisaties krijgen voor de vrijwilligersinzet ook inkomsten binnen via de Vriendenstichting, kerken en andere levensbeschouwelijke verbanden, het bedrijfsleven, particulieren en fondsen.

Tweederde heeft een Vriendenstichting Het hebben van (en de noodzaak van) een Vriendenstichting hangt samen met de omvang, het werkterrein en de (ontstaans-)geschiedenis van de VPTZ-organisatie.

Van de PZTh's heeft 49% een Vriendenstichting voor financiële ondersteuning van de organisatie. Dit percentage ligt veel hoger bij andere typen organisaties.

Een deel geen inkomsten uit andere bronnen 34% van de organisaties heeft geen inkomsten vanuit andere bronnen (fondsen of Vriendenstichting). Dit zijn veelal PZTh's.

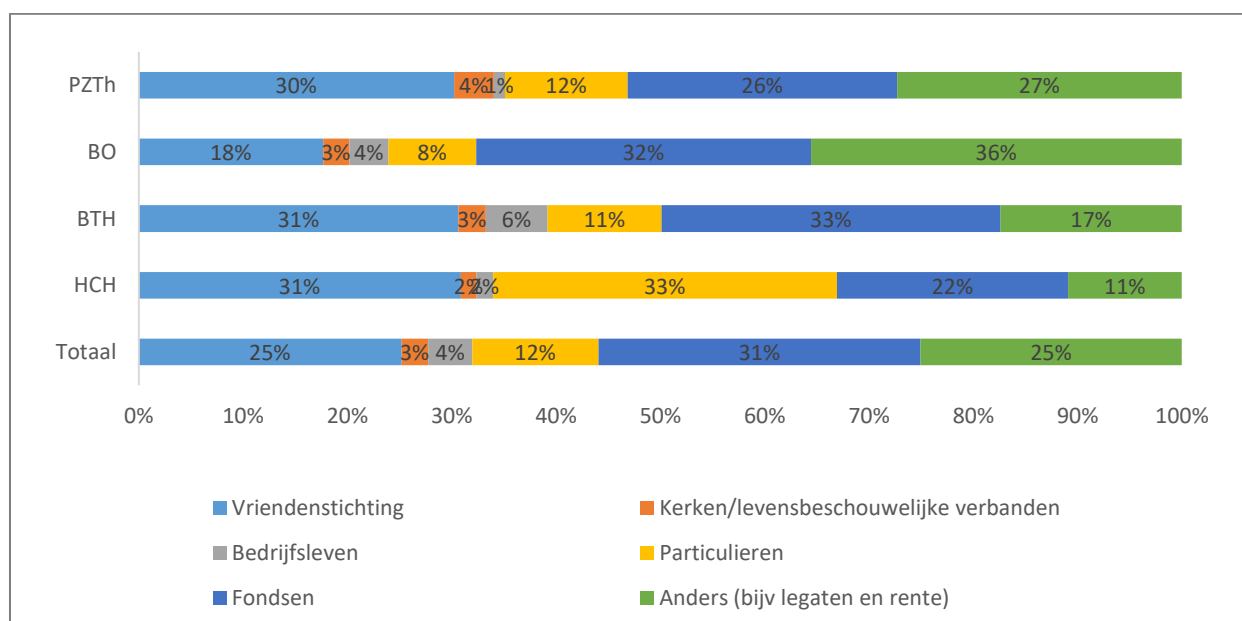
Tabel 5.6 Organisaties met Vriendenstichting voor financiële ondersteuning per type organisatie in 2016

		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
		N = 76	N = 39	N = 37	N = 9	N = 161
Ja	%	49%	87%	73%	100%	66%
Nee	%	51%	13%	27%	0%	34%

Fondsenwerving verschillend per type Met name de BTH's en BO's halen gemiddeld meer geld op via andere kanalen.

Tabel 5.7 Andere bronnen van inkomsten in 2016 per type organisatie (gemiddelde, maximale en totale bedragen) in 2016

		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
		N = 37	N = 34	N = 27	N = 9	N = 107
Andere bronnen	gem	€ 6.945	€ 56.538	€ 54.582	€ 58.268	€ 36.662
	max	€ 52.459	€ 161.477	€ 223.851	€ 247.050	€ 247.050
	tot	€ 354.210	€ 2.035.380	€ 1.910.377	€ 466.146	€ 4.766.113

5.5 Eigen bijdrage gasten en logees

Hospices vragen in veel gevallen een eigen bijdrage van de gast die de kosten moeten dekken van bijvoorbeeld voeding, bewassing, gas en elektra. Ook naasten die blijven overnachten, kan gevraagd worden om een bijdrage.

Eigen bijdrage is gebruikelijk Bij 95% van de hospices dragen de gasten bij in de kosten. Gemiddeld is deze bijdrage € 31,00 per persoon per dag. Bij 54% van de hospices wordt de naasten gevraagd om een bijdrage te leveren als men blijft logeren. Dit kost gemiddeld € 16,00. Het aantal PZTh's en BO's dat een bijdrage per inzet thuis of per intake thuis vraagt stijgt licht. In sommige gevallen wordt deze eigen bijdrage alleen gevraagd als dit vergoed wordt door de ziektekostenverzekering van de cliënt.

Tabel 5.8 Eigen bijdrage cliënten per type organisatie

		PZTh N = 76	BO N = 39	BTH N = 37	HCH N = 9	Totaal N = 161
Per inzet thuis	%	1%	15%			4%
	N	1	6			7
	gem	€ 25	€ 34			€ 33
	max	€ 25	€ 115			€ 115
Per intake	%	3%	3%			2%
	N	2	1			3
	gem	€ 25	€ 50			€ 33
	max	€ 25	€ 50			€ 50
Per dag hospice	%		95%	97%	100%	51%
	N		37	36	9	82
	gem		€ 27	€ 35	€ 30	€ 31
	max		€ 43	€ 68	€ 40	€ 68

Tabel 5.9 Inkomsten uit eigen bijdrage cliënten per type organisatie

		PZTh N = 2	BO N = 35	BTH N = 32	HCH N = 7	Totaal N = 76
Totale inkomsten eigen bijdrage gasten	gem	€ 920	€ 37.482	€ 40.283	€ 71.732	€ 40.854
	max	€ 1.565	€ 110.000	€ 114.940	€ 96.500	€ 114.940
	tot	€ 1.840	€ 1.311.853	€ 1.289.060	€ 502.126	€ 3.104.879

Tabel 5.10 Eigen bijdrage logees per dag per type organisatie

		PZTh	BO N = 39	BTH N = 37	HCH N = 9	Totaal N = 85
Ja	%		44%	70%	33%	54%
	n		17	26	3	46
	gem		€ 14	€ 18	€ 13	€ 16
	max		€ 22	€ 40	€ 15	€ 40

Tabel 5.11 Inkomsten uit eigen bijdrage logees

		PZTh	BO N = 6	BTH N = 8	HCH N = 1	Totaal N = 15
Totale inkomsten eigen bijdrage logees	gem		€ 958	€ 2.138	€ 10	€ 1.524
	max		€ 2.917	€ 9.000	€ 10	€ 9.000
	tot		€ 5.745	€ 17.104	€ 10	€ 22.859

6 Uitgaven

Dit hoofdstuk beschrijft allereerst de totale uitgaven in de dagelijkse exploitatie van de organisaties in 2016. De investeringen die noodzakelijk zijn in de opstartfase zijn hierbij niet meegenomen.

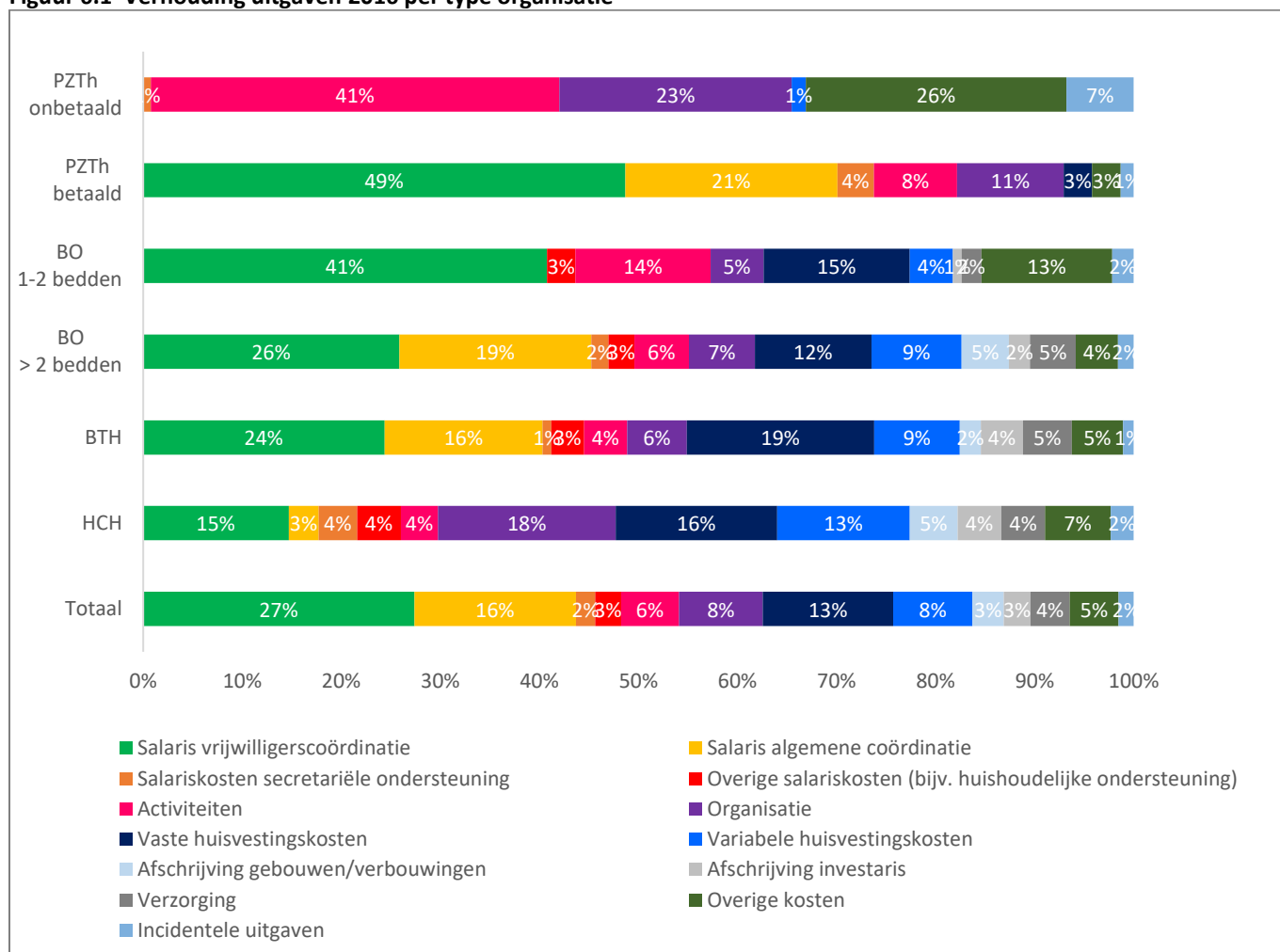
Daarna zijn de uitgaven verder gespecificeerd en de organisaties uitgesplitst. Er wordt een vergelijking met voorgaande jaren gemaakt. In paragraaf 6.3 van dit hoofdstuk is per soort organisatie aangegeven hoe groot de inkomsten en uitgaven waren wat betreft het vrijwilligersdeel. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe groot de totale tekorten en de overschotten waren. In de laatste paragraaf worden ook deze cijfers vergeleken met die van voorgaande jaren.

In deze registratie wordt geen rekening gehouden met geldstromen verbonden aan de beroepsmatige zorg. Voor HCH's is het lastig om de geldstromen verbonden aan het vrijwilligersdeel en het beroepsmatige deel uit elkaar te halen. Dit betekent dat de cijfers in dit hoofdstuk voor wat betreft HCH's met voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. Bij PU's is het onderdeel financiën niet uitgevraagd (zie paragraaf 1.3)

6.1 Alle uitgaven

Grootste uitgave salaris coördinator De grootste uitgavenpost voor de organisaties is het salaris van de coördinatoren (zowel vrijwilligerscoördinatoren als algemene coördinatie). Totaal is dit 43% van de uitgaven. Voor elke organisatie geldt dat er het minst wordt uitgegeven aan overige salariskosten (secretariële ondersteuning en overig).

Figuur 6.1 Verhouding uitgaven 2016 per type organisatie

Salaris Ook dit jaar is een onderscheid aangebracht tussen salaris vrijwilligerscoördinatie en salaris algemene coördinatie. Het is voor sommige organisaties lastig gebleken om deze bedragen gesplitst aan te leveren. Daarom moeten deze gesplitste cijfers met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Zo hoeft het feit dat er bij BO 1-2 bedden geen bedrag is ingevuld bij salaris algemene coördinatie, niet te betekenen dat er geen algemene coördinatie is.

Tabel 6.1 Uitgaven gespecificeerd naar kostenpost per type organisatie (in %, gemiddeld en totaal) 2016

		PZTh onbetaald N = 20	PZTh betaald N = 56	BO 1-2 bedden N = 4	BO >2 bedden N = 35	BTH N = 37	HCH N = 8	Totaal N = 160
Salaris	#		49	1	28	27	8	113
vrijwilligerscoördinatie	%		49%	41%	26%	24%	15%	27%
	gem		€ 30.555	€ 114.000	€ 78.454	€ 60.229	€ 43.921	€ 51.199
	tot		€ 1.497.198	€ 114.000	€ 2.196.702	€ 1.626.180	€ 351.368	€ 5.785.448
Salaris algemene coördinatie	#		18		22	20	2	62
	%		21%		19%	16%	3%	16%
	gem		€ 36.612		€ 74.890	€ 53.234	€ 36.171	€ 55.542
	tot		€ 659.020		€ 1.647.580	€ 1.064.678	€ 72.342	€ 3.443.620
Salariskosten secretariële ondersteuning	#	1	13		9	6	4	33
	%	1%	4%		2%	1%	4%	2%
	gem	€ 1.600	€ 8.728		€ 16.186	€ 9.831	€ 23.244	€ 12.506
	tot	€ 1.600	€ 113.464		€ 145.673	€ 58.984	€ 92.975	€ 412.696
Overige salariskosten (bijv. huishoudelijke ondersteuning)	#			1	14	13	4	32
	%			3%	3%	3%	4%	3%
	gem			€ 8.000	€ 15.810	€ 16.901	€ 26.362	€ 17.328
	tot			€ 8.000	€ 221.337	€ 219.712	€ 105.449	€ 554.498
Activiteiten	#	19	49	3	26	26	6	129
	%	41%	8%	14%	6%	4%	4%	6%
	gem	€ 4.474	€ 5.275	€ 12.715	€ 18.067	€ 11.220	€ 14.956	€ 9.557
	tot	€ 85.005	€ 258.473	€ 38.146	€ 469.737	€ 291.711	€ 89.735	€ 1.232.807
Organisatie	#	18	46	3	28	29	7	131
	%	23%	11%	5%	7%	6%	18%	8%
	gem	€ 2.683	€ 7.194	€ 4.974	€ 20.171	€ 13.870	€ 61.340	€ 13.668
	tot	€ 48.298	€ 330.910	€ 14.922	€ 564.776	€ 402.236	€ 429.379	€ 1.790.521
Vaste huisvestingskosten	#	1	25	4	29	28	7	94
	%	0%	3%	15%	12%	19%	16%	13%
	gem	€ 680	€ 3.521	€ 10.319	€ 34.467	€ 45.055	€ 55.738	€ 29.588
	tot	€ 680	€ 88.031	€ 41.277	€ 999.545	€ 1.261.553	€ 390.169	€ 2.781.255
Variabele huisvestingskosten	#	2	7	4	31	29	5	78
	%	1%	0%	4%	9%	9%	13%	8%
	gem	€ 1.476	€ 736	€ 3.038	€ 24.976	€ 19.915	€ 63.940	€ 21.689
	tot	€ 2.951	€ 5.152	€ 12.153	€ 774.251	€ 577.523	€ 319.700	€ 1.691.730
Afschrijving gebouwen/ verbouwingen	#				12	6	3	21
	%				5%	2%	5%	3%
	gem				€ 33.805	€ 23.601	€ 38.546	€ 31.567
	tot				€ 405.657	€ 141.608	€ 115.637	€ 662.902
Afschrijving Inventaris	#	1	4	2	18	18	5	48
	%	0%	0%	1%	2%	4%	4%	3%
	gem	€ 110	€ 442	€ 1.221	€ 10.025	€ 15.728	€ 21.072	€ 11.942
	tot	€ 110	€ 1.767	€ 2.441	€ 180.456	€ 283.104	€ 105.359	€ 573.237
Verzorging	#			3	24	24	6	57
	%			2%	5%	5%	4%	4%
	gem			€ 1.876	€ 16.379	€ 13.753	€ 17.695	€ 14.649
	tot			€ 5.627	€ 393.107	€ 330.082	€ 106.172	€ 834.988
Overige kosten	#	12	27	4	25	22	4	94
	%	26%	3%	13%	4%	5%	7%	5%
	gem	€ 4.517	€ 3.299	€ 9.224	€ 14.456	€ 15.631	€ 39.491	€ 11.100
	tot	€ 54.204	€ 89.068	€ 36.896	€ 361.411	€ 343.876	€ 157.964	€ 1.043.419
Incidentele uitgaven	#	6	11	1	9	6	3	36
	%	7%	1%	2%	2%	1%	2%	2%
	gem	€ 2.329	€ 3.652	€ 6.070	€ 14.876	€ 12.000	€ 18.567	€ 8.939
	tot	€ 13.974	€ 40.176	€ 6.070	€ 133.888	€ 71.999	€ 55.700	€ 321.807
Totaal	#	20	56	4	35	37	8	160
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	gem	€ 10.341	€ 55.058	€ 69.883	€ 242.689	€ 180.358	€ 298.994	€ 132.056
	tot	€ 206.822	€ 3.083.258	€ 279.532	€ 8.494.120	€ 6.673.246	€ 2.391.949	€ 21.128.927

6.2 Kosten 2016 versus 2015, 2014, 2013, 2012 en 2011

Kostenstijging in 2016 De gemiddelde totale uitgaven zijn met 4% gestegen ten opzichte van 2015. Er zijn echter wel behoorlijke onderlinge verschillen, zowel binnen kostensoorten als tussen typen organisaties.

Kosten van verblijf per dag In 2016 is voor de eerste keer het totaal aantal dagen verblijf in het hospice uitgevraagd om de kosten van verblijf per dag te kunnen berekenen. Dit is op verzoek van de werkgroep Exploitatie BTH. De gemiddelde kostprijs per dag verblijf van BTH's is € 162,= in 2016. Omdat slechts 20% van de BO's de gegevens gesplitst aanlevert, is dit bedrag voor BO's voor deze rapportage niet berekend.

Tabel 6.2 Uitgaven 2011 – 2016		PZTh	PZTh	BO	BO	BTH	HCH	Totaal
		onbetaald	betaald	1-2 bedden	>2 bedden			
Salaris coördinator	2011		€ 30.425	€ 33.112	€ 93.701	€ 79.499	€ 43.815	€ 43.056
	2012		€ 31.946	€ 66.663	€ 100.328	€ 85.274	€ 69.755	€ 53.463
	2013		€ 27.561	€ 98.122	€ 85.544	€ 83.019	€ 46.345	€ 53.546
	2014		€ 28.095	€ 66.322	€ 74.924	€ 60.085	€ 44.168	€ 50.557
	2015		€ 28.144	€ 115.000	€ 63.311	€ 61.974	€ 44.154	€ 48.247
	2016		€ 32.182	€ 114.000	€ 76.886	€ 57.252	€ 42.371	€ 52.738
	%		14%	-1%	21%	-8%	-4%	9%
Vaste huisvesting	2011	€ 364	€ 1.548	€ 8.481	€ 29.784	€ 32.725	€ 94.310	€ 19.295
	2012	€ 1.835	€ 3.663	€ 8.518	€ 33.956	€ 51.409	€ 92.601	€ 34.290
	2013	€ 1.732	€ 4.127	€ 11.955	€ 37.253	€ 49.525	€ 80.087	€ 33.277
	2014		€ 3.458	€ 10.097	€ 38.310	€ 47.834	€ 50.315	€ 32.353
	2015	€ 595	€ 3.074	€ 10.684	€ 33.253	€ 44.642	€ 44.222	€ 25.491
	2016	€ 680	€ 3.521	€ 10.319	€ 34.467	€ 45.055	€ 55.738	€ 29.588
	%	14%	15%	-3%	4%	1%	26%	16%
Variabele huisvesting	2011	€ 77	€ 202	€ 3.964	€ 12.176	€ 17.505	€ 30.479	€ 8.303
	2012	€ 819	€ 1.669	€ 5.699	€ 25.691	€ 21.852	€ 45.400	€ 22.719
	2013	€ 607	€ 1.905	€ 4.929	€ 25.380	€ 25.571	€ 44.876	€ 21.900
	2014	€ 2.326	€ 1.352	€ 3.829	€ 22.726	€ 21.132	€ 51.141	€ 19.322
	2015	€ 143	€ 332	€ 4.036	€ 21.326	€ 22.381	€ 60.189	€ 18.640
	2016	€ 1.476	€ 736	€ 3.038	€ 24.976	€ 19.915	€ 63.940	€ 21.689
	%	933%	122%	-25%	17%	-11%	6%	16%
Activiteiten	2011	€ 5.680	€ 4.931	€ 16.393	€ 19.385	€ 15.042	€ 15.897	€ 10.138
	2012	€ 4.487	€ 5.503	€ 12.473	€ 20.052	€ 11.983	€ 19.076	€ 10.595
	2013	€ 7.826	€ 5.632	€ 18.123	€ 21.454	€ 11.764	€ 16.057	€ 11.072
	2014	€ 7.248	€ 6.723	€ 8.458	€ 17.992	€ 17.762	€ 17.243	€ 10.851
	2015	€ 6.682	€ 5.412	€ 10.726	€ 18.190	€ 11.470	€ 11.786	€ 10.104
	2016	€ 4.474	€ 5.275	€ 12.715	€ 18.067	€ 11.220	€ 14.956	€ 9.557
	%	-33%	-2%	-19%	-1%	-2%	27%	-5%
Organisatie	2011	€ 2.064	€ 4.141	€ 5.975	€ 17.601	€ 16.966	€ 33.371	€ 10.346
	2012	€ 2.918	€ 5.665	€ 8.030	€ 22.764	€ 20.074	€ 27.326	€ 13.391
	2013	€ 2.700	€ 5.733	€ 5.385	€ 26.634	€ 17.632	€ 26.801	€ 12.583
	2014	€ 3.689	€ 5.793	€ 9.632	€ 23.057	€ 18.691	€ 11.053	€ 12.604
	2015	€ 3.748	€ 4.899	€ 5.960	€ 20.251	€ 21.151	€ 19.811	€ 12.486
	2016	€ 2.683	€ 7.194	€ 4.974	€ 20.171	€ 13.870	€ 61.340	€ 13.668
	%	-28%	47%	-17%	0%	-34%	210%	9%
Afschrijving gebouwen/verbouwingen	2016				€ 33.805	€ 23.601	€ 38.546	€ 31.567
Afschrijving inventaris	2016	€ 110	€ 442	€ 1.221	€ 10.025	€ 15.728	€ 21.072	€ 11.942
Verzorging	2011			€ 4.255	€ 7.202	€ 12.940	€ 31.868	€ 5.749
	2012		€ 5.207	€ 3.632	€ 12.801	€ 15.944	€ 31.480	€ 15.808
	2013			€ 2.721	€ 16.083	€ 15.173	€ 39.293	€ 18.365
	2014			€ 1.996	€ 15.163	€ 14.333	€ 41.354	€ 17.694
	2015			€ 1.891	€ 13.659	€ 15.186	€ 20.681	€ 14.640
	2016			€ 1.876	€ 16.379	€ 13.753	€ 17.695	€ 14.649
	%			-1%	20%	-9%	-14%	0%
Secretariële ondersteuning	2011	€ 1.825	€ 1.729	€ 3.177	€ 4.826	€ 2.075	€ 18.070	€ 3.455
	2012	€ 2.089	€ 4.383	€ 3.742	€ 11.734	€ 8.712	€ 22.340	€ 8.565
	2013		€ 6.246		€ 12.342	€ 844	€ 25.807	€ 11.138
	2014	€ 937	€ 5.534		€ 20.151	€ 2.632	€ 37.393	€ 11.521
	2015	€ 415	€ 4.575		€ 9.538	€ 8.154	€ 20.821	€ 7.303
	2016	€ 1.600	€ 8.728		€ 16.186	€ 9.831	€ 23.244	€ 12.506
	%	286%	91%		70%	21%	12%	71%
Overig	2011	€ 1.931	€ 1.648	€ 4.140	€ 7.942	€ 14.997	€ 5.796	€ 5.524
	2012	€ 2.930	€ 3.257	€ 9.707	€ 20.688	€ 12.403	€ 156.416	€ 17.342
	2013	€ 2.336	€ 2.685	€ 8.384	€ 14.948	€ 27.708	€ 23.739	€ 12.172
	2014	€ 2.575	€ 4.057	€ 6.723	€ 11.573	€ 18.843	€ 20.526	€ 10.074
	2015	€ 3.455	€ 3.239	€ 10.467	€ 12.948	€ 19.708	€ 6.338	€ 10.116
	2016	€ 4.517	€ 3.299	€ 9.224	€ 14.456	€ 15.631	€ 39.491	€ 11.100
	%	31%	2%	-12%	12%	-21%	523%	10%
Incidentele uitgaven	2012	€ 2.100	€ 5.561	€ 750	€ 12.959	€ 42.538	€ 14.028	€ 18.227
	2013	€ 1.875	€ 2.625	€ 16.000	€ 51.759	€ 8.794	€ 5.963	€ 18.650
	2014	€ 852	€ 1.916	€ 10.529	€ 13.644	€ 7.631	€ 27.054	€ 9.930
	2015	€ 2.359	€ 3.012	€ 6.405	€ 7.092	€ 11.322	€ 2.930	€ 5.056
	2016	€ 2.329	€ 3.652	€ 6.070	€ 14.876	€ 12.000	€ 18.567	€ 8.939
	%	-1%	21%	-5%	110%	6%	534%	77%
Totaal	2011	€ 13.631	€ 44.624	€ 79.497	€ 192.616	€ 192.119	€ 273.605	€ 107.180
	2012	€ 9.214	€ 45.361	€ 82.943	€ 219.793	€ 204.110	€ 338.428	€ 122.530
	2013	€ 11.700	€ 48.047	€ 99.943	€ 268.576	€ 202.340	€ 235.576	€ 125.204
	2014	€ 11.949	€ 50.700	€ 92.881	€ 229.819	€ 196.549	€ 226.236	€ 127.558
	2015	€ 12.794	€ 53.185	€ 88.069	€ 231.371	€ 187.203	€ 197.805	€ 126.836
	2016	€ 10.341	€ 55.058	€ 69.883	€ 242.689	€ 180.358	€ 298.994	€ 132.056
	%	-19%	4%	-21%	5%	-4%	51%	4%

6.3 Tekort en overschot

Resultaat op basis van eigen opgave Er is een splitsing gemaakt van het exploitatieresultaat exclusief en inclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen. Exclusief deze aanvullende gelden hebben alle typen organisaties, behalve de PZTh's (onbetaald) en HCH's, een exploitatietekort. Inclusief de aanvullende bijdragen daalt dat percentage fors en komen alle organisaties, behalve de PZTh's (betaald) in de plus. Als we de (gemiddelde) saldi afzetten tegen de uitgaven zien we dat de organisaties gezamenlijk een tekort hebben van 8% (exclusief). Wanneer de giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen hierbij wordt opgeteld, wordt het tekort opgevuld en houden de organisaties in totaal een saldo over van 6% van de uitgaven.

Tabel 6.3 Exclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen in 2016

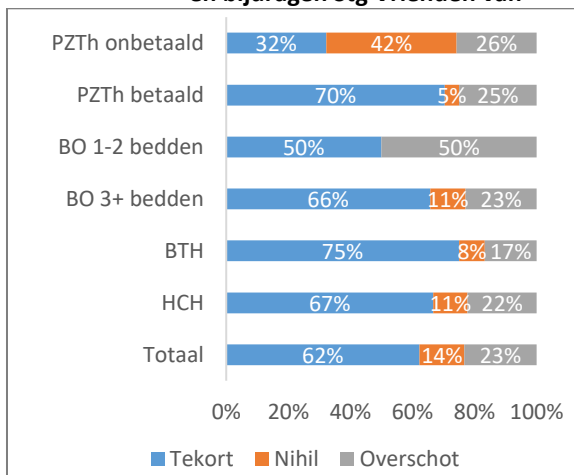
Resultaat (eigen opgave)		PZTh	PZTh	BO	BO	BTH	HCH	Totaal
		onbetaald N = 20	betaald N = 55	1-2 bedden N = 4	>2 bedden N = 35	N = 36	N = 9	N = 159
Tekort	#	10	31	2	23	27	6	99
	%	32%	70%	50%	66%	75%	67%	62%
	€	€ -21.845	€ -293.236	€ -18.942	€ -889.195	€ -1.097.582	€ -494.927	€ -2.815.727
	gem	€ -2.185	€ -9.459	€ -9.471	€ -38.661	€ -40.651	€ -82.488	€ -28.442
Nihil	#	13	2		4	3	1	23
	%	42%	5%	0%	11%	8%	11%	14%
Overschot	#	8	11	2	8	6	2	37
	%	26%	25%	50%	23%	17%	22%	23%
	€	€ 22.685	€ 59.336	€ 10.845	€ 277.254	€ 231.846	€ 495.098	€ 1.097.064
	gem	€ 2.836	€ 5.394	€ 5.423	€ 34.657	€ 38.641	€ 247.549	€ 29.650
Saldo	Tot	€ 840	€ -233.900	€ -8.097	€ -611.941	€ -865.736	€ 171	€ -1.718.663
	gem	€ 27	€ -5.316	€ -2.024	€ -17.484	€ -24.048	€ 19	€ -10.809
% v/d uitgaven	%	0%	-10%	-3%	-7%	-13%	0%	-8%

Tabel 6.4 Inclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen in 2016

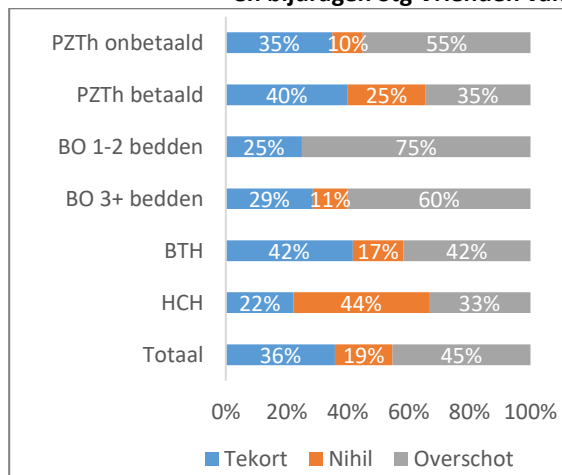
Resultaat (eigen opgave)		PZTh	PZTh	BO	BO	BTH	HCH	Totaal
		onbetaald N = 20	betaald N = 55	1-2 bedden N = 4	>2 bedden N = 35	N = 36	N = 9	N = 159
Tekort	#	7	22	1	10	15	2	57
	%	35%	40%	25%	29%	42%	22%	36%
	€	€ -13.748	€ -186.586	€ -23	€ -237.442	€ -259.520	€ -53.700	€ -751.019
	gem	€ -1.964	€ -8.481	€ -23	€ -23.744	€ -17.301	€ -26.850	€ -13.176
Nihil	#	2	14		4	6	4	30
	%	10%	25%	0%	11%	17%	44%	19%
Overschot	#	11	19	3	21	15	3	72
	%	55%	35%	75%	60%	42%	33%	45%
	€	€ 36.058	€ 113.671	€ 47.907	€ 592.108	€ 610.028	€ 524.183	€ 1.923.955
	gem	€ 3.278	€ 5.983	€ 15.969	€ 28.196	€ 40.669	€ 174.728	€ 26.722
Saldo	Tot	€ 22.310	€ -72.915	€ 47.884	€ 354.666	€ 350.508	€ 470.483	€ 1.172.936
	gem	€ 1.116	€ -1.326	€ 11.971	€ 10.133	€ 9.736	€ 52.276	€ 7.377
% v/d uitgaven	%	11%	-2%	17%	4%	5%	17%	6%

Resultaat op basis van inkomsten/uitgaven Er moet rekening mee worden gehouden dat sommige organisaties een mix vormen van thuis/hospice en/of vrijwilligers/beroepskrachten, en dat daardoor zuivere toewijzing van kosten en opbrengsten extra lastig is.

Figuur 6.2 Exclusief giften, donaties en bijdragen Stg Vrienden van

Figuur 6.3 Inclusief giften, donaties en bijdragen Stg Vrienden van

Deze weergave gaat over de verdeling van het aantal organisaties binnen type organisatie, naar het saldo van hun exploitatieresultaat. Voor de hoogte van de bedragen van de gemiddelde tekorten en overschotten verwijzen we naar de vorige pagina.

6.4 Ontwikkeling inkomsten/uitgaven 2010-2016

Inkomsten licht gedaald De totale gemiddelde inkomsten zijn iets lager in vergelijking met het voorgaande jaar, alleen bij de PZTh's is een stijging in inkomsten zichtbaar. De verklaring van de hoogte van de inkomsten ligt uiteraard ook in de ontwikkeling van het totaal aantal cliënten in de periode 2010-2016 en de verdeling ervan over de verschillende typen organisaties.

Tabel 6.5 Ontwikkeling gemiddelde inkomsten 2010 – 2016 per type organisatie

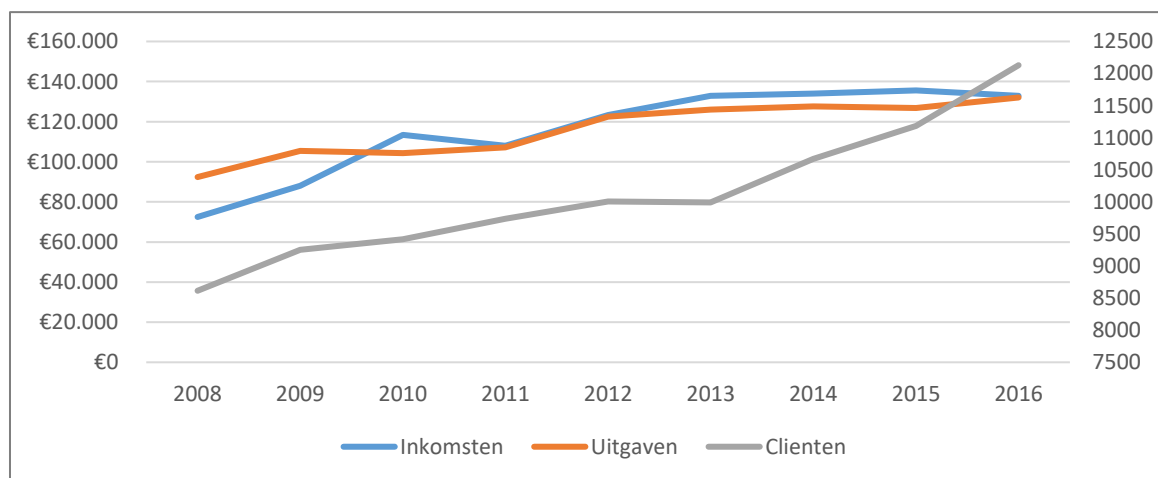
		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2011	gem	€ 32.372	€ 199.533	€ 216.967	€ 197.579	€ 107.978
2012	gem	€ 39.039	€ 216.189	€ 225.790	€ 222.845	€ 123.274
2013	gem	€ 38.590	€ 255.342	€ 235.492	€ 222.787	€ 132.938
2014	gem	€ 40.767	€ 221.802	€ 225.279	€ 199.518	€ 134.034
2015	gem	€ 40.284	€ 236.044	€ 197.367	€ 230.914	€ 135.585
2016	gem	€ 43.616	€ 227.395	€ 194.369	€ 225.408	€ 132.851
verschil 2015 - 2016	%	8%	-4%	-2%	-2%	-2%

Evenveel uitgegeven De organisaties hebben in 2016 iets meer uitgegeven dan vorig jaar.

Tabel 6.6 Ontwikkeling gemiddelde uitgaven 2010 – 2016 per type organisatie

Uitgaven		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2011	gem	€ 34.293	€ 167.073	€ 192.119	€ 273.605	€ 107.180
2012	gem	€ 34.209	€ 196.428	€ 204.110	€ 338.428	€ 122.530
2013	gem	€ 36.840	€ 246.872	€ 202.340	€ 235.576	€ 126.030
2014	gem	€ 40.267	€ 215.404	€ 196.549	€ 226.236	€ 127.558
2015	gem	€ 41.629	€ 214.839	€ 187.203	€ 197.805	€ 126.836
2016	gem	€ 43.291	€ 224.965	€ 180.358	€ 298.994	€ 132.056
verschil 2015 - 2016	%	4%	5%	-4%	51%	4%

Figuur 6.4 Ontwikkeling inkomsten, uitgaven en cliënten 2008-2016

Bijlagen

Inhoudsopgave Bijlagen

Bijlage 1

Hoofdstuk 1 Opzet

Rechtsvorm 50

Bijlage 2

Hoofdstuk 2 Samenvatting

Kengetallen 51

Provincies 52

Bijlage 3

Hoofdstuk 4 Uitvoerenden

Uren inzet door vrijwilligers 53

Bijlage 4

Hoofdstuk 5 Inkomsten

Andere bronnen van inkomsten 54

Bijlage 1

Tabel bij paragraaf 1.5

Rechtsvorm		PZTh N = 84	BO N = 44	BTH N = 41	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 184
Een zelfstandig rechtspersoon ingeschreven bij de Kamer van Koophandel gericht op de vrijwilligersinzet Palliatieve Terminale Zorg met eigen statuten, bestuur en financiën.	#	53	36	38			127
	%	63%	82%	93%			69%
Een zelfstandig rechtspersoon ingeschreven bij de Kamer van Koophandel gericht op vrijwilligersinzet in de zorg in de brede betekenis van het woord, met eigen statuten, bestuur en financiën, waaronder een afdeling vrijwilligersinzet Palliatieve Terminale Zorg.	#	20	4	3			27
	%	24%	9%	7%			15%
Een brede beroepsmatige welzijnsorganisatie waaronder ook inzet van zorgvrijwilligers in de Palliatieve Terminale Zorg (denk hierbij aan organisaties Welzijn Ouderen of brede welzijnsorganisaties met ook aanbod voor kinderopvang).	#	8					8
	%	10%					4%
Een zelfstandige beroepsmatige zorgorganisatie ingeschreven bij de Kamer van Koophandel met eigen statuten, bestuur en financiën, alleen gericht op de Palliatieve Terminale Zorg, waarbij vrijwilligersinzet een geïntegreerd onderdeel van het zorgaanbod vormt (denk hierbij aan een zelfstandig high care hospice).	#		2		10		12
	%		5%		100%		7%
Een brede beroepsmatige zorgorganisatie waaronder ook inzet van zorgvrijwilligers in de Palliatieve Terminale Zorg (thuis of in hospice voorziening).	#	3	2			5	10
	%	4%	5%			100%	5%

Bijlage 2

Tabel bij paragraaf 2.3

Kengetallen (gemiddelden)	PZTh onbetaald	PZTh betaald	BO 1-2 bedden	BO >2 bedden
Vrijwilligers	20	29	57	89
Coördinatoren	3	2	5	4
Betaalde coördinator uren*		20	64	59
Cliënten	22	52	42	89
Aantal bedden			2	5
Bezettingsgraad			48%	71%
Inkomsten	€ 11.916	€ 54.938	€ 83.124	€ 243.884
Uitgaven	€ 10.341	€ 55.058	€ 69.883	€ 242.689
Organisaties met een tekort (excl.)	32%	70%	50%	66%
Organisaties met een tekort (incl.)	35%	40%	25%	29%
Uren zorg per cliënt	43	42	116	152
Uitgaven per cliënt	€ 467	€ 1.065	€ 1.674	€ 2.731
Aantal beschikbare vrijwilligers per cliënt	1,0	0,5	14,3	2,2

Tabel bij bijlage 2 Kengetallen per provincie

Kerngetallen provincie		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
cliënten	tot	299	175	439	1761	236	883	1363	1778	1014	615	264	2226
vrijwilligers	tot	319	267	403	1625	367	771	985	1581	794	753	238	1875
bedbezetting	%	78%	47%	72%	71%	65%	83%	68%	77%	60%	72%	71%	75%

	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
PZTh	1	2	1	24	2	7	13	6	10	6	1	11
BO		2	4	6	2	1	2	7	3	3	2	12
BTH	4	1		5	1	4	3	6	6	2	1	8
HCH				3		1	1	3		2	0	0
PU				1		1	1				0	2
Totaal	5	5	5	39	5	14	20	22	19	13	4	33

Bijlage 3

Tabel bij paragraaf 4

Aantal uren ingezet door vrijwilligers in 2016 per type organisatie

	PZTh N = 81	BO N = 42	BTH N = 37	HCH N = 10	PU N = 3	Totaal N = 171
Thuis	123.676	44.722				168.397
Hospice	27.456	512.936	508.851	156.322	35.514	1.241.079
Elders	6.305	729				7.034
Totaal	157.437	558.386	508.851	156.322	35.514	1.416.510
Aantal uur per actieve vrijwilliger	79	157	186	153	140	148

Bijlage 4

Tabel en grafiek bij paragraaf 5.4 Inkomsten uit andere bronnen 2016

	PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
	N = 37	N = 34	N = 27	N = 9	N = 107
Andere gemeentelijke subsidies	€ 41.956	€ 108.470	€ 18.438	€ 15.000	€ 183.864
Vriendenstichting	€ 94.360	€ 340.661	€ 579.704	€ 139.246	€ 1.153.971
Kerken/levensbeschouwelijke verbanden	€ 11.959	€ 48.340	€ 49.910	€ 6.834	€ 117.043
Bedrijfsleven	€ 3.280	€ 72.494	€ 111.802	€ 7.200	€ 194.776
Particulieren (donateurs, legaten)	€ 80.632	€ 618.400	€ 615.174	€ 100.045	€ 1.414.251
Fondsen	€ 36.785	€ 161.841	€ 206.784	€ 148.649	€ 554.059
Anders	€ 85.238	€ 685.174	€ 328.565	€ 49.172	€ 1.148.149
Totaal	€ 354.210	€ 2.035.380	€ 1.910.377	€ 466.146	€ 4.766.113